

**Personvernombud – rettslig analyse av
personopplysningsforskriften § 7-12
og etablert praksis**

Kandidatnummer: 584

Leveringsfrist: 27.04.09

Til sammen 17633 ord

26.04.2009

Innholdsfortegnelse

<u>1</u>	<u>INNLEDNING</u>	<u>1</u>
1.1	Avhandlingens tema	2
1.2	Planen for den videre fremstillingen	5
<u>2</u>	<u>RETTSKILDEBILDET</u>	<u>8</u>
<u>3</u>	<u>DATATILSYNETS OPPGAVER OG BEHOVET FOR PERSONVERNOMBUDSORDNINGEN SOM ALTERNATIV TIL DEN REGULÆRE MELDEPLIKTEN ETTER PERSONOPPLYSNINGSLOVEN</u>	<u>16</u>
3.1	Datatilsynets arbeidsoppgaver og kapasitet	16
3.2	Tilfredsstillende informasjonssikkerhet og internkontroll	18
3.3	Bransjenormer	20
<u>4</u>	<u>PERSONVERNDIREKTIVETS BESTEMMELSER OM PERSONVERNOMBUD</u>	<u>22</u>
<u>5</u>	<u>PERSONVERNOMBUDSORDNINGEN SOM MULIG UNNTAK FRA MELDEPLIKTEN</u>	<u>28</u>
5.1	Godkjenning av personvernombud	29
5.1.1	Relasjonen mellom Datatilsynet og personvernombudet	32
5.1.2	Avtaleforholdet mellom behandlingsansvarlig og personvernombudet	35
5.2	Ombudets uavhengige stilling	36
5.3	Personvernombudets oppgaver	39
5.3.1	Føre oversikt over behandlinger	39
5.3.2	Føring av offentlig tilgjengelig fortegnelse	44

5.3.3	Sikre at personopplysningsloven med forskrift følges	47
5.3.4	Internkontroll	47
5.3.5	Reaksjonsfrihet	49
5.3.6	Veiledningsplikt	51
5.3.7	Opplysningsplikt	53
5.3.8	Kunnskapsnivå	56
5.3.9	Bistand til den registrerte	57
5.4	Det juridiske ansvaret - reaksjonsmuligheter	60
6	<u>AVSLUTTENDE REFLEKSJONER</u>	65
	<u>LITTERATURLISTE</u>	A
	<u>VEDLEGG</u>	G
	Søknadsskjema personvernombud	G
	Mal for vedtaksbrev fra Datatilsynet	H
	Personoppgiftslagets bestemmelser om personoppgiftsombud §§ 36-40	I
	Svar av 09.02.09 fra kontaktsenteret EUROPE DIRECT	J
	Svar fra Datainspektionen, Sverige	K
	Svar fra Datatilsynet av 06.04.09	L
	Brev fra Datatilsynet vedrørende lovrevisjon	O
	Sunnmørsposten 29.10.2007	T
	Personvernombud skal sensurere nettinhold	U
	Opplæringskurs for nye personvernombud 26.03.09	W

1 Innledning

Den teknologiske utviklingen, der mer og mer kan kontrolleres, registreres og lagres, har de siste tiårene satt fokus på problemstillinger rundt personvern hos myndigheter, foretak og privatpersoner. Utviklingen har mange positive virkninger blant annet innenfor ulike forskningsområder, der teknologiutviklingen medfører at man lettere kan samle inn og sammenligne data. Dette har igjen gitt mye nyttig kunnskap som kan komme både den enkelte og samfunnet som helhet til gode.

Muligheten for å samle inn og bruke data om den enkelte, åpner dessverre også for misbruk, og for opplevelse av at den personlige integritet blir krenket. Det er stadig oppslag i aviser om tilfeller der sensitive personopplysninger kommer på avveie. Eksempelvis ble over 40 sosialklienter i Ålesund kommune navngitt på kommunens nettsider,¹ og en kvinne opplevde at svært sensitive opplysninger fra kommunens attføringsutvalg - herunder at hun hadde gått til psykolog - var lagt ut fritt tilgjengelig på internett.² Slike feil kan lettere unngås dersom man har klare rutiner for behandling av personopplysninger. I sin årsrapport for 2008 opplyser Datatilsynet at flere kommuner og fylkeskommuner har tatt konsekvensene av at de forvalter sensitive personopplysninger ved å utpeke personvernombud. Regelverk og praksis om personvernombud er tema for denne oppgaven.

Med ”personopplysninger” menes ulike data og vurderinger som kan knyttes opp mot enkeltpersoner jfr. personopplysningsloven § 2 nr 1. Dette kan være enkle opplysninger som for eksempel navn, telefonnummer og adresse.

---

¹ Sunnmørsposten 29.10.2007 side 2.

² <http://www.digi.no/524305/personvernombud-skal-sensurere-nettinnhold> .

”Personvern” kan defineres som beskyttelse av den personlige integritet.³ ”Den personlige integritet” kan igjen defineres som respekt for den enkelte person og dennes mulighet til selv å råde over egne personlige opplysninger med hensyn til *hvem* som skal få innsyn, og i så fall *hva* som skal gis innsyn i. Personvern gjelder følgelig individets interesse i å utøve kontroll med den informasjon som beskriver dem.⁴

Det er flere virkemidler som er tatt i bruk for å ivareta personvernet. Av grunnleggende betydning er selvsagt myndighetenes ønske om å gi den enkelte vern av den personlig integritet gjennom lovgivningen. Selve vedtakelsen av en lov med regler for behandling av personopplysninger gir imidlertid ikke i seg selv en tilstrekkelig beskyttelse.

Bestemmelsene må etterleves, og for å sikre dette må det innføres kontrolltiltak og reaksjoner ved brudd på bestemmelsene som gjør det attraktivt å følge reglene for personvern. Slike kontrolltiltak vil gjennomgående innebære inngrep i privates rettsstilling, og legalitetsprinsippet krever derfor lovhjemmel.

I Norge er personvernet søkt sikret gjennom vedtakelsen av lov om behandling av personopplysninger (”personopplysningsloven”) av 14. april 2000 med forskrifter⁵. Jeg vil ta for meg relevante deler av denne lov med forskrift, samt det tilgrunnliggende EU-direktivet 95/46/EF – ”Personverndirektivet”.

1.1 Avhandlingens tema

Personopplysningsloven forutsetter at virksomheter som behandler personopplysninger har en behandlingsansvarlig. En ”behandlingsansvarlig” er i personopplysningsloven § 2 nr. 4 definert som den som bestemmer formålet med, og hjelpemidlene som skal benyttes ved, behandlingen av personopplysninger.

---

³ Schartum og Bygrave (2004) side 13.

⁴ Engelschiøn m.fl. (2002) side 33.

⁵ FOR 2000-12-15 nr 1265: Forskrift om behandling av personopplysninger (”personopplysningsforskriften”).

Det kan være noe uklart hvem som skal sees på som behandlingsansvarlig ut fra definisjonen i personopplysningsloven. I *Rapport 2006: Utredning av behov for endringer i personopplysningsloven* drøftes hva som ligger i begrepet ”behandlingsansvarlig” blant annet på sidene 28, 29 og 34. Både fysiske og juridiske personer kan være behandlingsansvarlig. Dersom behandlingsansvarlig er en juridisk person vil denne alltid ha ansvaret, men fysiske personer kan være adressater for det ansvaret den juridiske personen har. Ansvaret kan i slike tilfeller rettes mot virksomhet XX ved den øverste ledelsen. Dette kan være et styre eller en enkeltperson, for eksempel daglig leder.⁶

Forfatterne av denne rapporten foreslår følgende nye presiserende definisjon av begrepet behandlingsansvarlig: ” Med behandlingsansvarlig forstås en i denne loven en virksomhet eller person som har rett til å bestemme over behandling av personopplysninger i siste instans, herunder over formålet med behandlingen og hvilke hjelpemidler som skal brukes”.⁷

Personopplysningsloven § 31 (1) pålegger den behandlingsansvarlige en plikt til å gi melding til Datatilsynet før virksomheten setter i gang med behandling av personopplysninger med elektroniske hjelpemidler, eller oppretter manuelle personregistre med sensitive personopplysninger.

Personopplysningene er ”sensitive” i lovens forstand dersom de omhandler rase, etnisitet, oppfatninger av politisk, religiøs eller filosofisk karakter, helseforhold, seksuelle forhold, fagforeningsmedlemskap eller at vedkommende har vært mistenkt, siktet, tiltalt eller dømt for en straffbar handling, jfr. personopplysningsloven § 2 nr 8.

Datatilsynet er med hjemmel i personopplysningsforskriften § 7-12 jfr. personopplysningsloven § 31 (4) gitt fullmakt til å gjøre unntak fra meldeplikten i

---

⁶ Schartum og Bygrave (2006) side 29.

⁷ Schartum og Bygrave (2006) side 29.

virksomheter der det er utpekt et personvernombud. For å oppnå meldefritak må behandlingsansvarlig søke Datatilsynet om fritak.

Fritaket fra meldeplikten kan redusere Datatilsynets arbeidsmengde. Ordningen med personvernombud kan således virke arbeidsbesparende ved at virksomhetene ikke må sende meldinger om behandling av personopplysninger til tilsynet, som da ikke må føre meldingene i en systematisk og offentlig fortegnelse jfr. personopplysningsloven § 42 (3) nr. 1, og heller ikke må sende kvittering for mottatt melding jfr. § 31 (2).

Det er, som det vil gjøres rede for i denne oppgaven, ganske omfattende oppgaver som pålegges personvernombudene. Fordelene ved å utpeke et personvernombud er at virksomheten får en ressursperson som har spesialkompetanse innen personvern, og fritar behandlingsansvarlig fra den lovpålagte meldeplikten. Spesialkompetansen kan blant annet bidra til å redusere faren for at registrertes personvern blir krenket, slik det innledningsvis ble gitt eksempler på.⁸ Datatilsynet har gitt virksomheter med personvernombud rett til å bruke en spesiell logo. Samlet sett kan virksomheter gjennom personvernombudsordningen signalisere seriøsitet, noe som kan virke betryggende både innad og utad.

Det er behandlingsansvarlig som utpeker personvernombudet, jfr. personopplysningsforskriften § 7-12. Både personvernombudets oppgaver og forskriftsbestemmelsens formulering "...den behandlingsansvarlige utpeker..." tilsier at behandlingsansvarlig ikke selv kan være personvernombud. Dette fremkommer også i Datatilsynets veiledningshefte⁹ for personvernombud punkt 3. Personvernombudet må være en fysisk person, noe som fremgår av personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 annet strekpunkt, men det er valgfritt om behandlingsansvarlig velger å utpeke et internt eller et eksternt personvernombud.

---

⁸ Andre avsnitt i innledningen.

⁹ Datatilsynet ("PERSONVERNOMBUD. Ombudets rolle og arbeidsoppgaver.")
http://www.datatilsynet.no/upload/Personvernombud/Veileder%20for%20personvernombud_m_skjema.pdf.

Et eksternt ombud vil si et ombud som ikke er ansatt i bedriften, men som inngår en avtale med behandlingsansvarlig om å ivareta funksjonen som personvernombud for virksomheten. Eksempelvis er Alf Leinan i It-Con A/S eksternt personvernombud for flere kommuner og helseforetak.¹⁰

Det er fordeler og ulemper både ved valg av internt og eksternt ombud. Ved å velge et internt ombud er man bedre sikret at personvernombudet kjenner virksomheten, mens et eksternt ombud har fordelen av å se ting utenfra og uten de samme bindinger til virksomheten som et internt ombud kan ha. Eksterne personvernombud kan være ombud for flere virksomheter, noe som kan medføre at vedkommende hovedsakelig jobber med ombudsrelaterte spørsmål. En fordel som dermed kan følge med å utpeke et eksternt ombud er at denne kan opparbeide seg en spesialkompetanse som et internt ombud vil bruke lengre tid på å oppnå fordi denne ofte bare har ombudsvervet som en bistilling.

Valgt oppgavetekst er ”Personvernombud – rettslig analyse av personopplysningsforskriften § 7-12 og etablert praksis”. Med dette ønsker jeg å redegjøre den faktiske og rettslige betydningen av personvernombudsordningen.

1.2 Planen for den videre fremstillingen

Siden personvernombudsordningen ikke er nevnt i personopplysningsloven, og det heller ikke er mer enn én paragraf satt av til regulering av ombudsordningen i personopplysningsforskriften, er det nødvendig å se på hvordan ordningen fungerer i praksis, og sammenligne dette med lovhjemmelen for ordningen. Datatilsynets tolkning av personopplysningsforskriften § 7-12 ligger til grunn for den faktiske praktiseringen av ombudsordningen.

Gjennom å sammenligne personopplysningsloven med forskrifter med personverndirektivet og Datatilsynets tolkning av ombudsfunksjonen, ønsker jeg å drøfte hva som ligger i

---

¹⁰ http://www.datatilsynet.no/templates/article____1773.aspx .

ordningen med personvernombud med hensyn til oppgaver, kompetanse, uavhengighet og ansvar. Jeg vil videre drøfte hjemmelsgrunnlagene for de ulike oppgavene, og begrunnelsen for oppgaver og ansvar.

Jeg vil underveis i oppgaven sammenligne norsk og svensk praksis, og komme med noen de lege ferenda-betraktninger der praksis er forskjellig. Grunnene til at jeg har valgt å trekke sammenligninger til den svenske ordningen er flere. For det første er det interessant å se hvordan et EU-land har valgt å forholde seg til muligheten for unntak gjennom personvernombudsordningen.

For det andre er ”personoppgiftsombudet”, som personvernombudet heter i Sverige, og dennes arbeidsoppgaver, beskrevet i selve lovteksten. Det er derfor interessant å undersøke mulige praktiske forskjeller som kan følge av at Sverige har valgt å implementere ordningen direkte i loven. Bestemmelsene finner man i personoppgiftslagen 36, 37, 38, 39 og 40 §§.¹¹

For det tredje er det særlig interessant å vurdere disse ulikhetene i forhold til et land som er likt Norge når det gjelder kultur og lovgivning på grunn av det i hvert fall tidligere omfattende nordiske lovsamarbeidet. Siden Danmark har valgt ikke å innføre ordningen med personvernombud overhodet, ble det naturlig å velge Sverige.

Personvernombudsordningen kan som ovenfor vist gi unntak fra hovedregelen om meldeplikt. Kunnskap om hovedordningen er nødvendig/hensiktsmessig for det enkelte personvernombud som ønsker å utføre sine oppgaver tilfredsstillende. Det er derfor nødvendig å redegjøre noe for den behandlingsansvarliges relevante plikter dersom det *ikke* er utpekt personvernombud.¹²

---

¹¹ Paragrafene er inntatt i oppgavens vedlegg.

¹² Det gjøres oppmerksom på at denne redegjørelsen ikke gir noen helhetlig oversikt over behandlingsansvarliges plikter etter personopplysningsloven med forskrifter.

Forut for dette vil jeg orientere om rettskildebildet og personverndirektivet, som ligger til grunn for personopplysningsloven generelt og personvernombudsordningen spesielt. Etter å ha tatt for meg hovedregelen om meldeplikt vil jeg drøfte personvernombudsordningens enkelte elementer, før jeg til slutt kommer med noen avsluttende refleksjoner.

2 Rettskildebildet

EU-direktivet 95/46/EF – ”Personverndirektivet” – ble ved EØS-komiteens beslutning nummer 83/1999 om endring av EØS-avtalens protokoll 37 og vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester) gjort til en del av EØS-avtalen. EØS-avtalen ble inkorporert i norsk lov gjennom lov om gjennomføring i norsk rett av hoveddelen i avtale om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) m.v. (EØS-loven) av 27.november 1992.

Som medlem av EØS¹³ er Norge gjennom EØS-avtalen artikkel 102 forpliktet til å endre de vedlegg til EØS-avtalen som er nødvendig for at avtalen skal fungere tilfredsstillende. Når personverndirektivet er gjort til en del av EØS-avtalen, innebærer dette at Norge er forpliktet til å gjennomføre personverndirektivet i norsk rett.

Personverndirektivets fortale punkt 3 viser til at formålet med Den europeiske union er fritt varebytte og fri bevegelse for personer, tjenester og kapital. Dette formålet forutsetter blant annet fri overføring av personopplysninger mellom medlemsstatene. Samtidig skal det enkelte menneskes grunnleggende rettigheter beskyttes. I personverndirektivets fortale punkt 10 vises spesielt til Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) artikkel 8 som regulerer retten til privatlivets fred. Som følge av at direktivet på denne måten bygger på EMK artikkel 8, måtte tilnærmingen av statenes personvernregulering gjennom personverndirektivet derfor ikke føre til svekket beskyttelse av den enkeltes rettigheter.

Norge har gjennom lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (”menneskerettsloven”) av 21. mai 1999 nr 30 § 2 gjort flere menneskerettskonvensjoner gjeldende som norsk rett, blant annet Den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK)

---

¹³ EØS er forkortelse for Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og benyttes følgelig som en fellesbetegnelse på EU- og EFTA-statene.

med protokoller og Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter med protokoller (SP). Dette medfører at Norge er folkerettslig forpliktet til å ha et tilfredsstillende personvern.

I EMK artikkel 8 og SP artikkel 17 oppstilles en rett til privatliv for den enkelte. I dette ligger en rett for den enkelte til at staten gjennom lovgivning regulerer behandlingen av deres personopplysninger, og til beskyttelse mot inngrep i eller angrep på privatlivet, ære og omdømme.¹⁴ Jeg vil ikke ta for meg disse konvensjonene, da de ikke er direkte relevante for personvernombudsordningen.

Med grunnlag i personverndirektivet artikkel 18 er meldeplikt for virksomheter som behandler personopplysninger hjemlet i personopplysningsloven § 31 (1). I § 31 (4) åpnes det blant annet for at vedkommende fagdepartement i forskrift kan gjøre unntak fra meldeplikten for visse behandlingsmåter eller behandlingsansvarlige. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har benyttet denne muligheten slik at det i personopplysningsforskriften §§ 7-6 til 7-21 er oppstilt unntak fra meldeplikten.

Unntak fra meldeplikt ved å utpeke et personvernombud er en av mulighetene etter personopplysningsforskriften. Denne muligheten¹⁵ ble kort omtalt av Skauge-utvalget i NOU 1997:19 ”Et bedre personvern” på side 103, men ble ikke drøftet grundig. Personvernombudsordningen er derfor også bare kort omtalt i Ot.prp. nr. 92 (1998-1999). Departementet var likevel positiv til en eventuell forsøksordning.¹⁶

Siden muligheten for å innføre personvernombud i utgangspunktet ikke ble ansett aktuell i forarbeidene, ble ikke ombudsordningen drøftet i høringsrunden og heller ikke nedfelt i personopplysningsloven.¹⁷ Med hjemmel i personopplysningsloven § 31 (4) ble det likevel

---

¹⁴ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 77.

¹⁵ ”Personvernombud” omtales i forarbeidene under betegnelsene ”dataansvarlig”, ”dataombud” og ”dataombudsmann”.

¹⁶ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 57.

¹⁷ Johansen m.fl. (2001) side 238.

i personopplysningsforskriften § 7-12 åpnet for å unnta virksomheter fra meldeplikt dersom de utpekte et personvernombud.

Det som kan synes interessant, er at departementet - etter å ha slått fast at det ikke var aktuelt å lovfeste en meldefritaksregel for virksomheter med personvernombud - skriver at dersom man finner erfaringene fra en eventuell forsøksordning så positive at det er ønskelig etablere dette som et permanent og generelt system, vil det kunne være behov for å regulere ordningen med personvernombud, og deres oppgaver og ansvar, direkte i loven.¹⁸

Foreløpig er dette ikke gjort. Imidlertid er det opplyst muntlig i samtale med ansatte i Datatilsynet at tilsynet ønsker ordningen direkte regulert i loven, eventuelt å utvide forskriftsreguleringen av ordningen til å omfatte et eget kapittel. Det er også sendt brev fra Datatilsynet til Fornyings- og administrasjonsdepartementet der det blant annet gjøres rede for tilsynets ønske om bedre regulering av personvernombudsordningen.¹⁹ Tidsaspektet er imidlertid usikkert.

Gjennom sin fortolkning og anvendelse av uklare bestemmelser, bidrar domstolene til en klargjøring av bestemmelsers innhold. Inntil nå (april 2009) har ikke domstolene i Norge behandlet noen sak der klargjøring av ombudenes oppgaver og ansvar har vært nødvendig.

Med meget begrensede forarbeider, som ellers kunne sagt noe om hva lovgiver forventet av et personvernombud med hensyn til oppgaver og ansvar, sammenholdt med en kortfattet forskriftsbestemmelse og uten relevant rettspraksis, befinner man seg i en situasjon der andre rettskilder vil få en større relativ vekt.

Personverndirektivet er en relevant rettskilde siden Norge – som beskrevet overfor - er forpliktet til å gjennomføre personverndirektivets bestemmelser. Det finnes ikke vanlige forarbeider til direktivtekster, og ordlyden sammenholdt med fortalen blir derfor den

---

¹⁸ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 57.

¹⁹ Se vedlegg ”Brev fra Datatilsynet vedrørende lovrevisjon”.

viktigste rettskilden for tolkningen av bestemmelsene som ligger til grunn for personvernombudsordningen.

Jeg har lest både den norske, danske og engelske direktivversjonen. Der jeg siterer fra personverndirektivet benytter jeg den norske oversettelsen. Jeg har likevel sammenlignet med den engelske og danske versjonen siden dette er originaltekster/offisielle språk. Når en direktivtekst oversettes fra originalspråk, kan det oppstå nyanseforskjeller, og det er da den tolkningen som stemmer best overens med originalspråket som skal legges til grunn. Samtidig er det naturlig å ta utgangspunkt i eget språk.

EUs personverndirektiv setter rammer for hva vi i Norge kan bestemme med hensyn til personvernombudsordningen. Dette som følge av homogenitetsmålsettingen, det vil si hensynet til ensartede regler i hele EØS, som er nedfelt i EØS-avtalen artikkel 1. Samtidig skal det enkelte medlemsland fastsette egne bestemmelser som er i samsvar med personverndirektivet, men som ikke må begrense den frie utvekslingen av personopplysninger mellom medlemsstatene, jfr. personverndirektivet artikkel 1 og artikkel 5. Dette åpner for en viss fleksibilitet for medlemsstatene.

Avgjørelser fra EF-domstolen kan få betydning for tolkningen av den norske personopplysningsloven og personopplysningsforskriften, herunder oppgaver og ansvar for personvernombud dersom det er uklart hva den norske bestemmelsen innebærer. Dette følger av ODA artikkel 3 og EØS-avtalen artikkel 6, som også er utslag av homogenitetsmålsettingen i EØS-retten. Denne målsettingen innebærer at argumenter og tolkninger i EF-domstolens praksis er relevante og tungtveiende ved løsning av tolkningsspørsmål i EØS-avtalens tekster.²⁰ Selv om EØS-avtalen artikkel 6 kun gjelder rettsavgjørelser truffet før EØS-avtalen ble undertegnet, er det ingen grunn til å tro at Høyesterett vil unnlate å gi EF-domstolens praksis fra etter vedtakelsen av EØS-avtalen samme vekt som praksis fra perioden før vedtakelsen.²¹

---

²⁰ Sejersted m.fl. (2004) side 216.

²¹ Sejersted m.fl. (2004) side 237-239.

Dersom EF-domstolen skulle tolke personverndirektivet på en måte som har betydning for personvernombudsordningen – herunder stille krav til organiseringen av ordningen, arbeidsoppgaver eller øvrige rettigheter og plikter - vil dette kunne medføre at den norske personvernombudsordningen må endres for å unngå at Norge opptrer konvensjonsstridig.

Egne søk av 29.01.09 i Lovdatas baser innen EU og EØS viste at det foreløpig ikke er verken beslutninger eller dommer av betydning for selve personvernombudsordningen. I tilbakemelding fra kontaktsenteret ”EUROPE DIRECT” av 09.02.09 ble det vedlagt flere sentrale lenker til nettsteder som er knyttet opp til personverndirektivet.²² Jeg kunne heller ikke ut fra disse nettstedene finne beslutninger eller dommer av direkte betydning for reglene om hvilke oppgaver og ansvar personvernombud skal ha.

Det er andre EU-databaser som kan ha betydning for personvernombudsordningen. Særlig vil ”Artikkel 29-gruppen”,²³ kunne være relevant for personvernombud. Denne gruppen er satt sammen av representanter fra DPA (”the National Data Protection Authorities”), EDPS (EU-administrasjonens svar på DPA) og Europakommisjonen (”European Commission”).²⁴ Dette er en offisiell, rådgivende EU-gruppe som er hjemlet i personverndirektivet artiklene 29 og 30, og har ansvar for å følge med på at personverndirektivet blir etterlevd.

Gruppens oppgave er spesifisert til rådgivning om datasikkerhet til nasjonale myndigheter og EU sentralt, og å gi EU-kommisjonen råd om alle EU-lover som har betydning for personvernet samt å jobbe for en lik gjennomføring av personverndirektivet i EØS. Et eksempel på uttalelser av betydning for personvernombud er uttalelse nr. 4 i 2007, der gruppen er kommet med retningslinjer for hva som faller utenfor og innenfor begrepet ”personopplysning”. Et annet eksempel er at gruppen har laget en ordliste med definisjoner på ord som har sammenheng med personvern.²⁵

---

²² Se vedlegg ”Svar av 09.02.09 fra kontaktsenteret EUROPE DIRECT”.

²³ ”Article 29 Working Party”.

²⁴ <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/pid/91>.

²⁵ <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/23>.

Datatilsynets og Personvernemndas praksis og tolkninger er relevante kilder for argumenter for tolkningen av de relevante bestemmelsene for denne oppgavens tema. Datatilsynet godkjenner personvernombudene, jfr. personopplysningsforskriften § 7-12, jfr. personopplysningsloven § 31 (4), og skal følge opp at personopplysningsloven med forskrift følges, jfr. personopplysningsloven § 42. Kongen – det vil si regjeringen – og departementet kan ikke instruere Datatilsynet eller omgjøre dets vedtak. For at parter som ønsker å påklage Datatilsynets vedtak skal ha anledning til å få prøvd sin sak uten å måtte gå til domstolene, og for at også tilsynets skjønnsutøvelse skulle kunne prøves fullt ut, ble Personvernemnda opprettet.²⁶ Nemnda er et klageorgan som etter personopplysningsloven § 43 har kompetanse til å overprøve vedtak fattet av Datatilsynet.

Det er lagt ut avgjørelser fra både Datatilsynet og Personvernemnda på deres respektive hjemmesider. I disse avgjørelsene blir personopplysningsloven med forskrifter tolket og vurdert. Det er likevel begrenset med avgjørelser fra Datatilsynet og Personvernemnda som behandler personvernombudsrollen. Ut fra tilgjengelig informasjon på hjemmesiden hos Personvernemnda og Datatilsynet, er det hittil kun behandlet én klagesak som omhandler personvernombudsordningen direkte. Saken var ”KLAGESAK 2004/06: Klage på Datatilsynets vedtak om at Ullevål Universitetssykehus ved personvernombudet ikke selv får oppbevare koblingsnøkler for forskningsprosjekter”.

Vedtaket ble blant annet begrunnet i at både personvernombudet og prosjektleder i prinsippet var underlagt den behandlingsansvarliges instruksjonsmyndighet, det vil si at personvernombudet ikke ble ansett tilstrekkelig uavhengig til at det var tilrådelig at denne oppbevarte koblingsnøkler. Personvernemnda sluttet seg videre til Datatilsynets standpunkt om at personvernombud generelt ikke burde bli tillagt slike oppgaver.

Denne avgjørelsen viser at personopplysningsforskriftens krav til å være ”uavhengig” kan sies å være et relativt begrep. Med dette sikter jeg til at et personvernombud kan anses

---

²⁶ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 91.

tilstrekkelig uavhengig til å inneha visse oppgaver, men samtidig anses å være i en for avhengig posisjon i forhold til andre oppgaver. Ut over å belyse at det er en inkonsistens i uavhengighetskriteriet, bidrar ikke vedtaket til å klargjøre personvernombudsordningen.

I tilfeller der Datatilsynet som følge av søknad fatter vedtak om fritak fra meldeplikten i virksomheter der det er utpekt et personvernombud, vil behandlingsansvarlig motta et vedtaksbrev der blant annet personvernombudets oppgaver alltid er listet opp. Siden det er Datatilsynet som etter personopplysningsforskriften § 7-12 skal godkjenne personvernombudene og gi eventuelt samtykke til unntak fra meldeplikten, har tilsynet også utarbeidet et veiledningshefte som utdyper oppgavene til personvernombud og ansvarsforholdene slik de er tolket av Datatilsynet.

Når dette tolkningsresultatet ikke er blitt klaget inn for Personvernemnda eller brakt inn for domstolene, bidrar vedtaksbrevet og veiledningsheftet til å skape en praksis som følges og er akseptert i virksomhetene med personvernombud.

Lovgiver har ikke reagert på Datatilsynets tolkning av ombudsrollen. Dette *kan* skyldes at det ikke har vært satt fokus på veiledningsheftet for personvernombud, men når det gjelder personvernområdet hvor lovgiver har vært meget aktiv, kan fravær av reaksjon tolkes som et uttrykk for aksept av gjeldende praksis. Min vurdering er imidlertid usikker, og kan derfor ikke tillegges særlig vekt.

Personvernombudsordningen er lite omtalt i juridisk teori i Norge. Ordningen er noe omtalt i kommentarutgaven til personopplysningsloven og i ”Rapport 2006. Utredning av behov for endringer i personopplysningsloven”. I tillegg er personvernombud nevnt kort i NOU 2009:1 ”Individ og integritet. Personvern i det digitale samfunn”. Det er i disse kildene ikke funnet kritikk av Datatilsynets tolkning av personopplysningsforskriften § 7-12.

Datatilsynets tolkning av ombudsfunksjonen, som altså er nedfelt i vedtaksbrevet og veiledningsheftet for personvernombud, kan i mangel på andre nasjonale rettskilder

tillegges en relativt større vekt enn tilsvarende uttalelser fra tilsyn på mange andre rettsområder generelt vil ha. Uten å kritisere Datatilsynets praksis, påpeker Schartum og Bygrave (2006) det prinsipielt uheldige i at personopplysningsloven er utformet slik at det nødvendiggjør utstrakt informasjons- og veiledningsvirksomhet fra Datatilsynets side om uavklarte rettsspørsmål. Det problematiseres rundt at tilsynets vurderinger lett vil kunne oppfattes som gjeldende rett. Siden uklarhetene i loven er så store, kan Datatilsynets forklaringer snarere oppfattes som *nye regler* enn fortolkning av eksisterende.²⁷ Dette problemet har også relevans i forhold til personvernombudsordningen, og dermed for min vurdering av Datatilsynets veiledningshefte for personvernombud og vedtaksbrev ved meldefritak.

Som følge av at det er presumsjon for at personopplysningsloven med forskrifter skal oppfylle personverndirektivets krav, og fordi personopplysningsforskriften er uklar, vil direktivteksten bli den viktigste rettskilden når personopplysningsforskriften § 7-12 skal tolkes i lys av Datatilsynets tolkning og praksis.

Jeg har innhentet informasjon via internett²⁸ om hvordan personverndirektivet er behandlet sentralt i EU og spesielt i Danmark og Sverige. Utenlandsk litteratur fra EU- og EØS-land som omhandler forståelsen av personverndirektivets krav til personvernombud, vil generelt ha en viss sammenligningsverdi i og med at direktivet skal følges av alle EØS-land. Siden det ville ta uforholdsmessig mye tid å sette seg inn i andre lands forarbeider og litteratur når dette ikke er en direkte relevant rettskilde for norsk rett, har jeg i liten grad gjennomgått utenlandsk litteratur.

I kapittel 5 kommer jeg nærmere inn på personvernombudsordningen, men for å forstå viktigheten og omfanget av denne ordningen, er det nødvendig først å gi en oversikt over Datatilsynets lovpålagte oppgaver, og drøfte forskjellige alternativer til personvernombudsordningen.

---

²⁷ Schartum og Bygrave (2006) side 156.

²⁸ Både på hjemmesider og via mail.

3 Datatilsynets oppgaver og behovet for personvernombudsordningen som alternativ til den regulære meldeplikten etter personopplysningsloven

Som redegjort for i kapittel 2 ble ikke muligheten av å innta personvernombudsordningen, som kan avlaste Datatilsynet i arbeidet med å sikre at virksomhetene følger personvernbestemmelsene på en tilfredsstillende måte, vurdert som aktuell i forarbeidene. Derimot ble andre tiltak – både lovpålagte og frivillige – antatt å være gode virkemidler for å sikre etterlevelsen av personopplysningsloven med forskrifter.

3.1 Datatilsynets arbeidsoppgaver og kapasitet

Datatilsynet utgjør, som redegjort for i kapittel 2, sammen med Personvernemnda de norske tilsynsmyndighetene. For å oppfylle kravet om nasjonale tilsynsmyndigheter fastsatt i personverndirektivet artikkel 28, er Datatilsynet i personopplysningsloven § 42 (3) gitt omfattende arbeidsoppgaver. I 2008 var tilsynet bemannet med 35 årsverk.²⁹

Begrensningene i Datatilsynets kapasitet medfører at det er behov for alternativer som kan avlaste Datatilsynet, men som samtidig i tilstrekkelig grad ivaretar personvernet.

Datatilsynet skal gi Kongen – det vil si regjeringen - en årlig melding om sin virksomhet jfr. personopplysningsloven § 42 (3) nr. 8. I denne årsrapporten gis et bilde av tilsynets organisasjon, hvordan det utfører sine lovpålagte oppgaver etter personopplysningsloven § 42, samt hvilke tema og tendenser Datatilsynet har satt fokus på i året som gikk. Årsrapporten gir derfor indirekte et bilde av arbeidsbyrden tilsynet har.

Blant de ulike aktiviteter og oppgaver tilsynet har utført, nevner årsrapporten for 2008 at det deltar i flere offentlige råd og utvalg nasjonalt. Slik deltakelse mener tilsynet er et

---

²⁹ Datatilsynets årsmelding for 2008 side 7.

viktig middel for å nå målet om å ”...fremme respekten for det enkelte samfunnsmedlems privatliv, særlig når det gjelder bruk av bruk av personopplysninger”.³⁰ Dette målet er ikke nevnt i § 42, men kan sies å være et overordnet mål for Datatilsynets oppgaver, jfr. personopplysningsloven § 1.

For også å kunne påvirke personvernutviklingen internasjonalt, har Datatilsynet prioritert å delta i utvalgte internasjonale arbeidsgrupper. Disse aktivitetene er hensiktsmessige for å oppfylle oppgaven om å være orientert om den nasjonale og internasjonale utviklingen angående personvernspørsmål, jfr. personopplysningsloven § 42 (3) nr. 4.

Generell informasjonsvirksomhet, og å gi råd og veiledning i konkrete saker, er også en del av tilsynets oppgaver, jfr. § 42 (3) nr. 6 og nr. 7, noe som Datatilsynet fra side 16 i årsmeldingen for 2008 mener det oppfyller blant annet gjennom uttalelser til media, skriving av kronikker, samt å holde foredrag, i tillegg til å lage undervisningsopplegg, ha en oppdatert hjemmeside på internett, veilede publikum i enkeltsaker og på andre måter sette fokus på personvern. Slik sett fungerer Datatilsynet som en utpreget serviceinstans innen personvern.

For å oppfylle oppgaven med å ”identifisere farer for personvernet, og gi råd om hvordan de kan unngås eller begrenses”, jfr. § 42 (3) nr. 5, samler Datatilsynet erfaringer fra tilsyn og saksbehandling, fra høringsarbeidet, deltakelse i forskjellige arbeids- og styringsgrupper nasjonalt og internasjonalt, og fra saker som det blir oppmerksom på gjennom omtale i media. I tillegg skal Datatilsynet føre offentlige fortegnelser over alle behandlinger av personopplysninger og behandle konsesjonssøknader, jfr. § 42 (3) nr. 1 og nr. 2.

Datatilsynet skal også kontrollere at lover og forskrifter som gjelder for personvern blir fulgt i praksis, og dersom det blir kjent med feil og mangler skal de følge opp at disse blir rettet, jfr. § 42 (3) nr. 3. For å ivareta denne oppgaven gjennomførte Datatilsynet 141 kontroller av virksomheter i 2008, og det ble funnet omfattende brudd på regelverket.

---

³⁰ Datatilsynets årsmelding for 2008 side 11.

Datatilsynet varslet eller fattet vedtak mot over halvparten av virksomhetene som ble kontrollert, og de vanligste avvikene som ble avdekket var brudd på kravene i personopplysningsloven §§ 13 og 14 om tilfredsstillende informasjonssikkerhet og internkontroll.³¹

3.2 Tilfredsstillende informasjonssikkerhet og internkontroll

Med ”informasjonssikkerhet” menes i personopplysningsloven tiltak for å sikre at informasjonen ikke blir gjort tilgjengelig for uvedkommende, at informasjonen ikke kan endres utilsiktet eller av uvedkommende, og at opplysningene skal være tilgjengelige for rettmessige brukere når de har behov for opplysningene for å kunne utføre sine oppgaver.³²

Logiver har gjennom reglene om internkontroll lagt ansvaret for at det etableres rutiner som på en planlagt og systematisk måte sikrer etterlevelse av lovens krav til behandling av personopplysninger på den behandlingsansvarlige.

Internkontroll er ikke direkte behandlet i personverndirektivet, selv om man kan se noen av oppgavene som pålegges etter direktivet som krav om en viss internkontroll. Eksempelvis fastslår artikkel 6 nr. 2 at behandlingsansvarlig skal sørge for at reglene om behandlingen av personopplysninger i artikkel 6 nr. 1 overholdes. Tilsvarende kan kravet i artikkel 18 nr. 2 tredje strekpunkt om at personvernombudet skal sikre at landets personvernbestemmelser etterleves internt i virksomheten anses som en form for internkontroll. I Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 64 uttaler departementet at det anser innføring av bestemmelse om internkontroll for å være et viktig virkemiddel for å bevisstgjøre de behandlingsansvarlige, samt å sikre at lovens forpliktelser blir etterlevd.

En fordel med lovpålagte tiltak for å sikre både tilfredsstillende informasjonssikkerhet i virksomhetene og internkontroll, er at virksomhetene *selv* må sørge for at

---

³¹ Datatilsynets årsmelding for 2008 side 22.

³² Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 115.

personopplysningsloven med forskrifter følges. Denne ansvarliggjøringen kan medvirke til å sikre ivaretagelsen av personvernet uten at Datatilsynets ressurser blir unødvendig belastet.

Svakheten med disse bestemmelsene er imidlertid at så lenge Datatilsynet ikke følger opp med kontroll av at bestemmelsene følges, og av at tiltakene gjennomføres på en tilfredsstillende måte i alle typer virksomheter, kan man ikke være sikker på at omfanget og kvaliteten på informasjonssikkerhetstiltakene og internkontrollen er tilfredsstillende. Vissheten om at Datatilsynet utfører relativt sett få kontroller av hvordan virksomhetene følger lovens krav, kan medføre at behandlingsansvarlig ikke prioriterer ressursbruk på internkontroll og informasjonssikkerhet.

De mange oppgavene Datatilsynet har - med det begrensede antall ansatte - innebærer et kapasitetsproblem der tilsynet må foreta en prioritering av oppgavene. Dette medfører at tilsynet må vurdere hvor de skal sette inn kontrollressursene, herunder velge ut virksomheter i privat og offentlig sektor der det har grunn til å tro at sannsynligheten for regelbrudd er størst, og der konsekvensene av regelbrudd er mest alvorlige.³³

Datatilsynets kontroller i 2008 – som avdekket omfattende avvik - dokumenterer at bestemmelsene om informasjonssikkerhet og internkontroll ikke fungerer etter lovgivers intensjoner. Datatilsynet bør derfor utføre relativt sett mange kontroller for å ”holde trykket oppe” på behandlingsansvarlige i de forskjellige virksomhetene.

Med begrensede ressurser til å kontrollere at virksomhetene følger bestemmelsene om personvern, sammenholdt med at Datatilsynet er lokalisert og sentralisert til Oslo uten lokalkontorer - noe som kan medvirke til at tilsynets oppgaver ikke blir like godt utført i alle deler av landet – avdekkes et behov for avlastning gjennom forsøk på å sikre personvernet på andre måter. En måte å avlaste Datatilsynet på, er gjennom å åpne for at også andre instanser kan ta ansvar for etterlevelsen av personvernbestemmelsene.

---

³³ Datatilsynets årsmelding for 2008 side 22.

En slik mulighet for å sikre etterlevelsen av personvernbestemmelsene, og som kan redusere behovet for kontroll, er at det utarbeides bransjenormer.

3.3 Bransjenormer

Muligheten for å utarbeide bransjenormer er ikke regulert i personopplysningsloven, men anbefales av Datatilsynet som et tiltak for å bedre personvernet.³⁴

Bransjenormer er i personverndirektivet artikkel 27 og i fortalen punkt 61 omtalt som et frivillig alternativ for virksomhetene, som medlemsstatene og Kommisjonen skal oppmuntre til utarbeidelse av. Bransjenormer kan sees på som interne retningslinjer utarbeidet av bransjen selv, og der brudd på disse vil føre til reaksjoner fra bransjeorganisasjonen eller andre i bransjen.³⁵ For å sikre at normene er i samsvar med lov og forskrift, skal det være mulig å fremlegge utkast til slike normer for tilsynsmyndighetene for uttalelse, jfr. personverndirektivet artikkel 27 nr. 2 (1).

Muligheten med bransjenormer ble i forarbeidene sett på som et godt virkemiddel for å utvikle mer detaljerte regler tilpasset de ulike bransjene.³⁶

Det kan stilles spørsmål ved effekten av at det utarbeides bransjenormer. Bransjenormer er ikke særlig utbredt i Norge. Fra Datatilsynets hjemmeside er det kun opplyst om fire bransjer som har utarbeidet bransjenormer. Dette er bransjenorm for idretten, for informasjonssikkerhet i helsevesenet, for inkassovirksomhet, og en europeisk bransjenorm for virksomheter som driver direktemarkedsføring. Videre kommer at selv om en bransjenorm er utarbeidet, er det ingen automatikk i at den enkelte virksomhet i bransjen innfører den. Det er i tillegg usikkert i hvilket omfang eventuelle brudd blir rapportert til bransjeorganisasjonen, og det er begrenset hvilke reaksjoner innrapporterte brudd kan få.

---

³⁴ http://www.datatilsynet.no/templates/article____1084.aspx.

³⁵ http://www.datatilsynet.no/templates/article____1600.aspx.

³⁶ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 65.

Dette skyldes legalitetsprinsippet, det vil si at inngrep i borgernes rettssfære krever hjemmel i lov.

Eksempelvis skrives det i ”Bransjenorm for behandling av personopplysninger i den norske inkassobrandsjen” kapittel 10 at Norske Inkassobyråers Forening (NIF) vil føre tilsyn med at bransjenormen blir fulgt, og at NIF vil kontakte medlemmet ”Dersom det konstateres mangelfull oppfølging av bransjenormen og/eller direkte brudd på gjeldende lover og regler ...”.³⁷ Konsekvensene kan – ved gjentatte eller fortsatte brudd - være innrapportering til Datatilsynet og/eller kunngjøring i bransjeforeningens tidsskrift NIFNYTT.³⁸

Både begrensningene i utbredelsen av bransjenormer og reaksjonsmulighetene medfører at heller ikke dette tiltaket kan antas å være tilfredsstillende. På denne bakgrunn må det derfor kunne konkluderes med at de tre nevnte virkemidlene trolig i liten grad avlaster Datatilsynet fordi virkemidlene har begrenset innvirkning på etterlevelsen av personopplysningsloven med forskrifter.

Det er derfor interessant å studere det fjerde avlastningstiltaket nærmere, nemlig den frivillige ordningen med at behandlingsansvarlig kan peke ut et personvernombud. For å sette personvernombudsordningen inn i riktig perspektiv, velger jeg først å ta for meg personverndirektivets bestemmelser som har relevans for personvernombud. Dette fordi det er personverndirektivet som ligger til grunn for muligheten for meldefritak ved utpeking av personvernombud.

---

³⁷

<http://www.datatilsynet.no/upload/Dokumenter/saker/2008/Bransjenorm%20POL%20versjon%201%203%203%20av%2006%2003%202008.pdf>.

³⁸ ”Bransjenorm for behandling av personopplysninger i den norske inkassobrandsjen” side 10.

4 Personverndirektivets bestemmelser om personvernombud

Hovedregelen ved behandling av personopplysninger er meldeplikt, noe som er slått fast i personverndirektivet artikkel 18 nr. 1. Meldeplikten er ett av tiltakene i EU for å søke å ivareta personvernet i hele EU/EØS, og samtidig åpne for fri flyt av personopplysninger innenfor de grenser som settes av dette og andre direktiver, samt andre forpliktene traktater og konvensjoner. Bestemmelsen pålegger det enkelte land å fastsette regler om meldeplikt til tilsynsmyndigheten før den behandlingsansvarlige eller dennes representant igangsetter behandling av personopplysninger.

Hva gjelder personvernombudsordningen er det hovedsakelig personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 som er relevant å se hen til, men denne bestemmelsen må sees i sammenheng med særlig artikkel 18 nr. 1 og nr. 5. For å forstå den norske gjennomføringen av muligheten til å oppnevne personvernombud, har jeg funnet det hensiktsmessig i dette kapittel å lede leseren igjennom strukturen i personverndirektivet artikkel 18. For å belyse artikkel 18 er det også nødvendig å vise til enkelte andre direktivbestemmelser samt direktivets fortale.

Artikkel 18 er systematisert slik at hovedregelen om meldeplikt slås fast i nr. 1. Medlemsstatene i EØS må som følge av artikkel 18 nr.1 innføre regler om at behandlingsansvarlig eller dennes representant forut for behandling ”...som helt eller delvis utføres elektronisk...” skal melde ifra til tilsynsmyndigheten etter artikkel 28. Datatilsynet og Personvernemnda er de norske tilsynsmyndighetene, jfr. personopplysningsloven § 44 (1).

Artikkel 18 nr. 2 til og med nr. 4 åpner for at den enkelte medlemsstat kan gi meldefritak eller forenklet meldeplikt. Det første vilkåret i artikkel 18 nr. 2 som kan gi grunnlag for å frita for eller forenkle meldeplikten, er at myndighetene i det enkelte land identifiserer

kategorier av behandlinger der det ikke anses sannsynlig at den registrertes rettigheter eller friheter krenkes.

Myndighetene kan også unnta behandlingsansvarlig fra meldeplikt dersom denne utpeker en person som skal ha ansvar for beskyttelse av personopplysninger - i Norge kalt ”personvernombud”. Det kan spørres om dette forutsetter at muligheten for meldefritak etter første strekpunkt også benyttes. Artikkel 18 nr. 2 første strekpunkt sier imidlertid i siste setning ”..., og/eller...”. Fritak fra meldeplikt etter andre strekpunkt kan følgelig både komme i tillegg til, eller være alternativ til, fritaksmuligheten etter første strekpunkt. Dersom myndighetene velger å benytte muligheten av å innta bestemmelser om fritak for meldeplikt for behandlingsansvarlige som utpeker et personvernombud, oppstilles i de to siste strekpunktene i artikkel 18 hvilke oppgaver ombudet skal inneha.

Personvernombudets hovedoppgave er å sikre at de nasjonale kravene til den behandlingsansvarlige - som følger av personopplysningsloven med forskrifter - etterleves internt. Artikkel 18 fastslår at dette skal gjøres på en *uavhengig* måte, men gir ikke noen nærmere utdypning av hva som ligger i dette uttrykket. Noe veiledning finner vi i fortalen punkt 49 som kommenterer bakgrunnen for å åpne for fritak fra meldeplikten i artikkel 18 nr. 1. Siste del av dette punktet omhandler fritak dersom behandlingsansvarlig har utpekt et personvernombud. Her utdypes hva som ligger i ”uavhengig”, nemlig at vervet skal kunne utføres i full uavhengighet uansett om personen er tilsatt hos den behandlingsansvarlige eller ikke. Denne utdypningen av hva uavhengigheten betyr, får betydning for tolkningen av personopplysningsforskriften § 7-12. Jeg kommer tilbake til dette i kapittel 5.

Etter artikkel 21 nr. 2 skal tilsynsmyndighetene føre et register over de behandlinger som er meldt, med minimum de opplysningene som er opplistet i personverndirektivet artikkel 19 nr. 1 litra a til litra e. Etter artikkel 18 nr. 2 fjerde strekpunkt kreves at personvernombudet skal føre et register med tilsvarende opplysninger som nevnt i artikkel 21 nr. 2. Artikkel 21 nr. 2 fastslår at tilsynsmyndighetenes register skal være offentlig

tilgjengelig. Et tilsvarende krav til at personvernombud skal la registeret være offentlige tilgjengelig er ikke nedfelt i artikkel 18 nr. 2 fjerde strekpunkt.

Det vil ikke være direktivstridig for den enkelte stat å innta et krav om at virksomheter uten meldeplikt også må ha registeret offentlig tilgjengelig, siden dette ikke ville innskrenke eller forby den frie utvekslingen mellom medlemsstatene av personopplysninger, jfr. personverndirektivet artikkel 1 nr. 2, og heller ikke vil krenke den enkeltes personvern.

Spørsmålet er om offentlig tilgjengelighet er å anse som et *krav* som må innfortolkes i artikkel 18 nr. 2 fjerde strekpunkt. Dette spørsmålet er relevant å stille fordi dette vil ha betydning for hva slags plikter personvernombud må ilegges gjennom den nasjonale reguleringen for at direktivets krav til personvernombud skal oppfylles.

Formålet med registeret er etter artikkel 18 fjerde strekpunkt å sikre at det ikke er sannsynlig at behandlingene vil krenke de registrertes rettigheter og friheter. Dette formålet kan oppnås uten at registeret er offentlig tilgjengelig, for eksempel ved å sende ut informasjon til de registrerte. Artikkel 21 nr. 1 slår imidlertid fast at medlemsstatene skal "... treffe tiltak for å sikre at behandlingene er offentlig tilgjengelige". Dette pålegget må slå igjennom, slik at det må kunne konkluderes med at personvernombud tilsvarende må la registeret være offentlig tilgjengelig.

De opplysningene som må være offentlig tilgjengelig er, foruten navn og adresse på den behandlingsansvarlige/dennes representant og hva som er formålet med behandlingen, hvilke kategorier de registrerte er delt inn etter og hva som registreres om disse. I tillegg skal det opplyses hvem opplysningene kan bli videreformidlet til, samt planlagte overføringer av opplysninger til tredjestater.

Det kan spørres hva personverndirektivet mener med "tredjestater". Uttrykket defineres ikke i artikkel 19. Direktivets fortale punkt 56 sier at "... Det personvern som ved dette direktiv sikres innenfor Fellesskapet, hindrer ikke overføring av personopplysninger til

tredjestater som sørger for et tilstrekkelig verneniivå...”. En antitetisk tolkning av denne setningen tilsier at direktivet med ordet ”tredjestater” må mene land som ikke er en del av EØS. Overføring av personopplysninger til tredjestater er for øvrig regulert i personverndirektivet kapittel IV.

Personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 første avsnitt slår fast at det kan gis regler om forenklet melding eller meldefritak ”bare i følgende tilfeller og på følgende vilkår (min kursiv)”. Med denne formuleringen har EU slått fast at det ikke er anledning for den enkelte stat til selv å avgjøre om eventuelt andre tilfeller med meldeplikt skal kunne unntas fra eller gis forenklet meldeplikt, og det kan spørres om årsaken til dette.

Personverndirektivet åpner for at den enkelte stat skal ha et visst spillerom i forbindelse med den nasjonale gjennomføringen av personverndirektivet, jfr. fortalen punkt 9. Personverndirektivet artikkel 5 slår fast at den enkelte stat innenfor rammen av bestemmelsene i kapittel II – som artikkel 18 er plassert i - skal fastsette mer nøyaktig hvilke vilkår som må oppfylles for at behandlingen av personopplysninger skal være lovlig. Dette taler isolert sett for at den enkelte stat burde kunne gi meldefritak også i andre tilfeller, som for eksempel å fastsette egne nasjonale krav til personvernombudets oppgaver.

Personverndirektivet artikkel 1 nr. 2 setter likevel en grense for hvor langt den enkelte stat kan foreta individuell regulering av behandlingen av personopplysninger. Den frie flyt av personopplysninger mellom medlemsstatene må ikke innskrenkes eller forbyes med begrunnelse i det vern som er fastsatt i samme artikkel nr. 1.

Formålet med personverndirektivet fremgår særlig av fortalen punkt 3, som viser til traktatens artikkel 7 A. Dette er Traktat om opprettelse av det europeiske fellesskap, som i artikkel 7 A - som etter revisjon er flyttet til artikkel 14 - fastslår at det indre markedet skal

være et område uten indre grenser.³⁹ Bestemmelsen skal sikre fri bevegelse av personer, tjenester og kapital i tillegg til fritt varebytte.

Fortalen punkt 3 slår fast at for å oppfylle dette målet er det nødvendig at også personopplysninger kan overføres fritt. Samtidig er det viktig at dette gjøres på en måte som sikrer det enkelte menneskes grunnleggende rettigheter og friheter – særlig retten til privatlivets fred - som er beskrevet i personverndirektivets fortale punkt 10. Innenfor disse rammene kunne man også tenke seg muligheten av ytterligere muligheter for meldefritak.

Dersom et land åpner for ytterligere fritaksmuligheter fra meldeplikt, som for eksempel andre krav til personvernombud enn det som følger av personverndirektivet artikkel 18, ville det vanskelig kunne sies at slike regler begrenser den frie bevegelsen av personopplysninger innen EØS.

Imidlertid ville det kunne komme i konflikt med kravet om å respektere individenes grunnleggende rettigheter og friheter. For at personverndirektivets formål om å ivareta personvernet skal være effektivt, kan ikke områdene som unntas meldeplikt være for omfattende. Årsaken til begrensningen som EU her har satt må derfor antas å være at hensynet til den enkeltes personvern nødvendigvis krever klare og begrensede unntaksmuligheter.

Det er derfor et *minimumskrav* at den enkelte stats personvernombud innehar de oppgavene som personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 tredje og fjerde strekpunkt forutsetter, noe som også følger av formuleringen ”... særlig har til oppgave...” i artikkel 18 nr. 2 andre strekpunkt. Det enkelte land kan følgelig fastsette ytterligere plikter for personvernombud, bare begrenset av at pliktene ikke kan motvirke den frie flyten av personopplysninger innad i EØS.

---

³⁹ Hamre og Stemshaug (2004) side 57.

Artikkel 18 nr. 5 åpner for at landets myndigheter kan fastsette at også ikke-elektronisk behandling av personopplysninger skal omfattes av meldeplikt. Norge har funnet grunn til å benytte denne muligheten, og i personopplysningsloven § 31 (1) litra b fremgår at også manuelle behandlinger av personopplysninger skal innmeldes til Datatilsynet, men bare dersom opplysningene er ”sensitive”.

Artikkel 18 nr. 2 omhandler mulige unntak fra meldeplikten etter artikkel 18 nr. 1, det vil si behandling som utføres helt eller delvis elektronisk. Meldeplikt for ikke-elektronisk behandling av personopplysninger er ikke nevnt før i artikkel 18 nr. 5. Det kan derfor stilles spørsmål ved om ikke-elektronisk behandling av personopplysninger kan unntas fra meldeplikten når det utpekes personvernombud dersom en stat har valgt at meldeplikten i utgangspunktet skal omfatte også slike opplysninger.

Utgangspunktet er at det ikke er meldeplikt for behandling av ikke-elektroniske personopplysninger. Det er da ikke logisk at det ikke skulle være anledning til å gi meldefritak for ikke-elektroniske personopplysninger dersom virksomheter i en stat – som frivillig har valgt å høyne beskyttelsesnivået for de registrerte utover det som kreves fra EU – utpeker personvernombud. Når en stat kan velge om den vil utvide meldeplikten, må staten også kunne fastsette vilkår for og unntak fra plikten. I Norge vil personvernombud følgelig føre fortegnelse over helt eller delvis elektronisk behandling av personopplysninger, og ikke-elektronisk behandling av sensitive personopplysninger.

Som redegjort for i kapittel 3, har andre virkemidler for å avlaste Datatilsynet og å sikre etterlevelsen av personvernbestemmelsene vist seg å ha begrenset effekt. Personvernombud kan, som tidligere omtalt, øke virksomhetenes interne kunnskap om personvernbestemmelsene og skal samtidig avlaste Datatilsynet gjennom at tilsynet ikke skal motta meldinger om behandling av personopplysninger. Det er derfor interessant å ta for seg hvordan Norge har benyttet muligheten personverndirektivets åpner for med personvernombud, herunder foreta en rettslig analyse av personopplysningsforskriften § 7-12 og sammenligne med personverndirektivet og praksis etablert av Datatilsynet.

5 Personvernombudsordningen som mulig unntak fra meldeplikten

Som redegjort for i kapittel 4 om personverndirektivet, skal personvernombudet - for å beskytte personopplysninger – særlig ha til oppgave å sikre den interne etterlevelsen av landets regler for personvern og føre et offentlig tilgjengelig register over de behandlinger som utføres av behandlingsansvarlig.

Denne muligheten er fulgt opp i personopplysningsforskriften § 7-12 som lyder som følger: ”Datatilsynet kan samtykke i at det gjøres unntak fra meldeplikt etter personopplysningsloven § 31 første ledd, dersom den behandlingsansvarlige utpeker et uavhengig personvernombud som har i oppgave å sikre at den behandlingsansvarlige følger personopplysningsloven med forskrift. Personvernombudet skal også føre en oversikt over opplysningene som nevnt i personopplysningsloven § 32”.

Personvernombud er for øvrig nevnt i personopplysningsforskriften § 7-27 som omhandler forskningsprosjekter. Enkelte forskningsprosjekter kan unntas fra konsesjonsplikt hvis de er anbefalt av personvernombudet. Denne delen av ombudsfunksjonen vil ikke bli behandlet i denne masteroppgaven siden fokus er satt på den generelle personvernombudsordningen som kan gi fritak fra meldeplikten.

Jeg vil i dette kapitlet – etter å ha sett på de spørsmål som reiser seg rundt godkjenningen av et personvernombud – drøfte ombudets uavhengige stilling, oppgaver og juridiske ansvar.

5.1 Godkjenning av personvernombud

I praksis skjer godkjenning av personvernombud ved at behandlingsansvarlig sender inn et søknadsskjema som opplyser om behandlingsansvarlig, personvernombudet og dennes stilling. Ut fra dette avgjør Datatilsynet om det skal gis unntak fra meldeplikten. Formelt sett må Datatilsynet godkjenne personvernombudet for at virksomheten skal bli unntatt fra meldeplikten.

Personopplysningsforskriften sier uttrykkelig at det er Datatilsynet som er personelt kompetent til å innvilge eller avslå en søknad om meldefritak. Datatilsynet er et uavhengig forvaltningsorgan som ikke skal instrueres av verken Kongen eller departementet, jfr. personopplysningsloven § 42 (1). I overensstemmelse med denne tilsiktede uavhengigheten foreligger det heller ikke noen generell instruks for Datatilsynet, og Kongen og departementet kan heller ikke instruere Datatilsynet i hvordan enkeltsaker skal avgjøres eller omgjøre fattede vedtak. Loven nevner ikke uttrykkelig spørsmålet om Kongen eller departementet selv kan overta behandlingen av en enkeltsak, men hensynet til Datatilsynets uavhengighet og hensynet til harmoni i systemet taler for at dette behandles på samme måte.

Det kan reises spørsmål ved om Datatilsynet har en diskresjonær skjønsmessig adgang til å akseptere et personvernombud i den forstand at det gir grunnlag for å fritta fra meldeplikten, eller om kompetansen er ”lovbunden” slik at Datatilsynet er forpliktet til å godkjenne personvernombudet og fritta fra meldeplikten dersom vilkårene er oppfylt. Dette kan også formuleres som et spørsmål om domstolen kan overprøve Datatilsynets konkrete skjønnsutøvelse, eller ikke.

Ordlyden i forskriften, der ordet ”kan” brukes, taler for at Datatilsynet har en diskresjonær kompetanse til å akseptere et personvernombud som grunnlag for unntak fra meldeplikten. Begrunnelsen for dette er at lovgiver bruker dette ordet i de tilfeller hvor diskresjonært skjønn er tilsiktet. Det er imidlertid ikke alltid ordet ”kan” betyr frihet til å skjønne, for

lovgiver er ikke alltid bevisst denne spesielle juridiske forståelsen, og bruker uttrykket også i tilfeller hvor de ikke har vurdert om den tildelte kompetansen skal være diskresjonær.

I dette tilfellet er ordene forskriften benytter til å angi vilkårene for å akseptere et personvernombud vage og til dels skjønnspregede. Ordlyden taler om at behandlingsansvarlig må ha utpekt en person som må være ”uavhengig”, samt hvilke oppgaver vedkommende skal ha. Dette er spørsmål som i forholdsvis liten grad egner seg for rettslig bedømmelse, og hvor Datatilsynet som fagkyndig organ er det nærmeste til å vurdere om det bør gjøres unntak fra meldeplikten eller ikke i det enkelte tilfellet. Dette taler for at domstolene ikke bør kunne overprøve Datatilsynets skjønn.

I tillegg kan det nevnes at det heller ikke vil være særlig kostnadseffektivt å bringe et avslag inn for domstolene, i og med at den behandlingsansvarlige alternativt og med betydelig mindre utgifter, kan søke på nytt. Behandlingsansvarlig kan da sørge for å tilfredsstille Datatilsynets krav bedre, herunder forbedre dokumentasjonen av det konkrete personvernombudets kompetanse. Dette taler for at Datatilsynet bør ha et betydelig fritt skjønn ved valget av hvilke personvernombud som tilfredsstiller lovens krav, og i hvilke tilfeller det bør tillate fritak fra meldeplikten.

Tilsynet kan derfor utøve et diskresjonært skjønn i vurderingen av om unntak fra meldeplikten skal gis. Behandlingsansvarlig har følgelig ikke noen *rett* til å bli unntatt fra meldeplikten selv om det utpekes et personvernombud for virksomheten.

Selv om det er opp til Datatilsynet om unntak fra meldeplikten skal gis, må eventuelle avslag begrunnes jfr. forvaltningsloven kapittel V, og avslaget må ligge innenfor lovens grenser. Ved vurderingen av om vedtaket er lovmessig oppstår spørsmålet om domstolene har prøvingsrett eller om forvaltningen har et fritt skjønn, som behandlet ovenfor.

Selv om forvaltningen har et fritt skjønn, kan domstolene alltid prøve om vedtaket er et utslag av myndighetsmisbruk. Myndighetsmisbruk, det vil si avslag som bygger på

utenforliggende hensyn, innebærer usaklig forskjellsbehandling, er preget av vilkårlighet eller ender i ut i et grovt urimelig resultat, faller inn under den kontroll domstolene kan foreta av forvaltningens skjønnsutøvelse.⁴⁰ Dersom Datatilsynets vedtak faller inn under slik myndighetsmisbruk, kan følgelig domstolene kjenne vedtaket ugyldig, jfr. Grunnloven § 88 og rettspraksis.

Det neste spørsmålet er om Datatilsynets vedtak kan påklages til Personvernemnda. Som tidligere nevnt i kapittel 2 er Personvernemnda klageinstans for vedtak fattet av Datatilsynet. Det rettslige grunnlaget er personopplysningsloven § 43 (1), som viser til § 42 siste ledd. I § 42 siste ledd opplistes de paragrafer klageretten gjelder i forhold til, men § 31 – som i fjerde ledd blant annet gir hjemmel til å i forskrift gjøre unntak fra meldeplikten – er ikke en av disse. Det kan derfor spørres om lovgiver har ment å avskjære klageadgangen i tilfeller der Datatilsynet har avslått søknad om meldefritak.

Personopplysningsforskriften § 10-1 (1) gir Personvernemnda en generell kompetanse til å behandle klage over Datatilsynets enkeltvedtak etter personopplysningsforskriften i tillegg til kompetansen etter personopplysningsloven § 42 (4).

Fritak fra meldeplikten kan sies å gi behandlingsansvarlig og personvernombud både rettigheter i form av å slippe å gi melding om behandling av personopplysninger, og plikter i form av oppgaver for personvernombudet. Vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer, er definert som enkeltvedtak i forvaltningsloven § 2 litra b. Siden personvernombudsordningen er regulert i forskriften, og faller inn under definisjonen av enkeltvedtak, må konklusjonen derfor bli at behandlingsansvarlig kan klage et avslag på søknad om meldefritak inn for Personvernemnda.

Datatilsynet har en generell inngrepskompetanse etter personopplysningsloven § 46.⁴¹ I tillegg har tilsynet etter § 42 (3) nr. 3 kompetanse til å kontrollere at lover og forskrifter

---

⁴⁰ Aulstad (2008) side 262.

⁴¹ Schartum og Bygrave (2006) side 87.

vedrørende behandling av personopplysninger blir fulgt. Dette medfører at Datatilsynet er gitt kompetanse i forhold til hvordan personopplysningsloven og personopplysningsforskriften skal tolkes. Dette får betydning for personvernombud både i forhold til vurderingen av om et utpekt personvernombud vil kunne oppfylle vilkårene etter personopplysningsforskriften § 7-12, og for den konkrete tolkningen av forskriftsbestemmelsen.

Som en konsekvens av sin særlige kompetanse og at forskriftsbestemmelsen er uklar, har Datatilsynet utdypet personvernombudets oppgaver slik det har tolket bestemmelsen.⁴² Disse oppgavene har Datatilsynet gjort rede for både i vedtaksbrevet til behandlingsansvarlige som unntas fra meldeplikten, og mer utfyllende i sitt veiledningshefte ”PERSONVERNOMBUD. Ombudets rolle og arbeidsoppgaver”.⁴³

5.1.1 Relasjonen mellom Datatilsynet og personvernombudet

Dersom man blir innvilget meldefritak, mottar behandlingsansvarlig et vedtaksbrev. I dette brevet gjøres det i punkt 1 oppmerksom på at meldefritaket er gitt på det vilkåret at personvernombudet som er utpekt er egnet til ”... ,på en uavhengig måte, å vurdere om behandlingsansvarlig overholder reglene i personopplysningsloven”. Deretter listes oppgavene personvernombudet skal utføre - og som Datatilsynet setter som vilkår for meldefritaket – opp i punkt 2.

Disse oppgavene er ordrett følgende:

- a. påse at behandlinger av personopplysninger blir meldt til ombudet, og at meldingene inneholder korrekte og tilstrekkelige opplysninger,
- b. føre en systematisk og offentlig tilgjengelig fortegnelse over behandlingene,

---

⁴² Se kapittel 2 hvor det problematiseres rundt lovens uklarhet og Datatilsynets veiledningshefte.

⁴³

http://www.datatilsynet.no/upload/Personvernombud/Veileder%20for%20personvernombud_m_skjema.pdf., se vedlegg ”Mal for vedtaksbrev fra Datatilsynet”

- c. påse at behandlingsansvarlig har et system for internkontroll som tilfredsstillers personopplysningslovens § 14, jf. personopplysningsforskriftens kapittel 3,
- d. bistå de registrerte med å ivareta deres rettigheter etter reglene om behandling av personopplysninger,
- e. påpeke brudd på personopplysningsloven overfor behandlingsansvarlig,
- f. gi Datatilsynet opplysninger dersom tilsynet ber om det, herunder foreta undersøkelser i konkrete saker,
- g. holde seg orientert om utviklingen innen personvern, og
- h. gi råd og veiledning til behandlingsansvarlig om behandling av personopplysninger og reglene for dette”.

I vedtaksbrevet punkt 3, 4 og 5 opplyses om at behandlingsansvarlig ikke fritas for sitt ansvar for at reglene i personopplysningsloven overholdes selv om ordningen med personvernombud er innført, om plikt til å informere Datatilsynet dersom virksomheten bytter personvernombud eller avslutter ordningen, samt at Datatilsynet forbeholder seg retten til å omgjøre vedtaket.

Avslutningsvis i vedtaksbrevet opplyser Datatilsynet om at vedtaket er å anse som et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand, og følgelig kan påklages. Som tidligere slått fast gir vedtaket om fritak fra meldeplikt ”rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer”, slik at det faller inn under definisjonen av enkeltvedtak i forvaltningsloven § 2 litra b.

De oppgavene som personvernombudet pålegges i henhold til vedtaksbrevet fra Datatilsynet, kan synes å gå noe lengre enn oppgavene som pålegges ombudet i personopplysningsforskriften § 7-12. Noen av oppgavene kan sies å følge implisitt av oppgavene etter § 7-12, mens andre oppgaver, som for eksempel plikten til å gi Datatilsynet opplysninger og foreta undersøkelser på tilsynets forespørsel, vanskelig kan innfortolkes i § 7-12.

Det kan derfor spørres om Datatilsynet har kompetanse til å pålegge personvernombud oppgaver som ikke er direkte hjemlet i forskriften, og som heller ikke er pålagt noen andre etter personopplysningsloven.

De ufravikelige vilkårene for personvernombud er de betingelsene som oppstilles i personopplysningsforskriften § 7-12. Spørsmålet blir derfor om disse vilkårene er uttømmende, eller om ytterligere plikter kan pålegges i vedtaket fra Datatilsynet.

Når det et stykke på vei beror på forvaltningens skjønn om en søknad skal innvilges, har det i juridisk teori vært enighet om at forvaltningen har en viss kompetanse til å sette vilkår til en ellers begunstigende avgjørelse.⁴⁴ Dette gjelder også der det ikke er klar hjemmel i loven for dette, men eventuelle vilkår som stilles må ha saklig sammenheng med vedtaket og ikke være uforholdsmessig tyngende sett i forhold til det som oppnås.⁴⁵

Alle vilkårene som stilles av Datatilsynet i vedtaksbrevet må kunne sies å bygge opp under lovens formål om å beskytte den enkeltes personvern mot krenkelse og at personopplysninger blir behandlet i samsvar med grunnleggende personvern hensyn, jfr. personopplysningsloven § 1, og følgelig ha saklig sammenheng med vedtaket. Dette taler for at vilkårene må aksepteres.

På den annen side kan det spørres om ikke for eksempel kravet om at personvernombudet må utlevere opplysninger og foreta undersøkelser for Datatilsynet kan sies å være uforholdsmessig tyngende for personvernombudet, jfr. drøftelse nedenfor. I så tilfelle kan dette vilkåret måtte falle bort. For at dette skal skje, må enten Datatilsynet frivillig fjerne eller endre vilkåret, eventuelt må Personvernemnda eller domstolen gi en eventuell klager medhold i at vilkåret er uforholdsmessig tyngende.

---

⁴⁴ Eckhoff og Smith (2003) side 375.

⁴⁵ Eckhoff og Smith (2003) side 377.

I Sverige må ikke den behandlingsansvarlige søke om å bli unntatt fra meldeplikten når det er utpekt et personvernombud for virksomheten. Etter den svenske modellen skal den behandlingsansvarlige gi melding til Datainspektionen, som da kun skal registrere meldingen om at virksomheten har fått personvernombud. Denne ordningen er mer arbeidsbesparende for tilsynsmyndighetene enn den norske søknadsordningen.

Når personvernombudets oppgaver er hjemlet i selve loven, er det ikke behov for å sende ut et vedtak med oppstilling av ombudets ansvarsområder som vilkår for å samtykke. Dersom personvernombudet ikke oppfyller sine plikter etter loven, vil unnlåtelsen være et *lovbrudd*. Dette til forskjell fra den norske ordningen hvor Datatilsynet - som følge av den uklare forskriftsbestemmelsen⁴⁶ - har foretatt en tolkning av hva som ligger i formuleringen i personopplysningsforskriften § 7-12.

Det tolkningsresultatet Datatilsynet har kommet til er ikke innlysende for utenforstående. For å sikre seg at ombudene utfører de oppgavene Datatilsynet mener tilligger ombudsfunksjonen, er det nødvendig å fatte enkeltvedtak der forutsetningene for vedtaket er listet opp. Dette vil bli drøftet nærmere i det følgende.

5.1.2 Avtaleforholdet mellom behandlingsansvarlig og personvernombudet

Personopplysningsforskriften § 7-12 sier ikke noe om det interne avtaleforholdet mellom behandlingsansvarlig og personvernombudet. I Datatilsynets veiledningshefte punkt 5 anbefales det at oppgavene kontraktsfestes eller nedfelles i en stillingsbeskrivelse, men dette er en *anbefaling* og ikke et krav.

Følgelig kan en virksomhet ha et personvernombud uten at det foreligger noen formell avtale. En slik situasjon er nok mest aktuell internt i virksomheter som følge av ombudet da er ansatt i virksomheten, og dermed underlagt arbeidsavtale og arbeidsgivers styringsrett. Eksterne ombud vil derimot trolig i stor grad knyttes til virksomheten nettopp i

---

⁴⁶ Se kapittel 2 hvor det problematiseres rundt behovet for veilednings- og informasjonsvirksomhet.

stilling av å være personvernombud, noe som medfører at avtalen dem imellom naturlig vil dreie seg om ombudstillingen.

Fordelen med å formalisere avtaleforholdet, er at både behandlingsansvarlig og personvernombud får klarlagt hvilke krav og forventninger som skal oppfylles.

5.2 Ombudets uavhengige stilling

Personopplysningsforskriften § 7-12 oppstiller et krav om at ombudet skal være ”uavhengig”. Ordet ”uavhengig” er et vagt begrep som må tolkes.

De norske forarbeidene behandler ikke personvernombudsordningen utover å åpne for muligheten av å innføre en slik ordning, og følgelig er det ikke drøftet hva lovgiver legger i dette kravet. Siden det er en presumsjon for at norske myndigheter ønsker å opptre i samsvar med EUs EØS-relevante direktiver jfr. den tidligere omtalte homogenitetsmålsettingen for EØS-avtalen, er det naturlig å gå til personverndirektivet for å avklare hva som ligger i ordet ”uavhengig”.

Etter den norske oversettelsen av personverndirektivet har personvernombudet etter artikkel 18 nr. 2 tredje strekpunkt særlig i oppgave ”... på en *uavhengig måte* å sikre den interne anvendelse av de nasjonale bestemmelsene fastsatt i henhold til dette direktiv,...(min kursiv)”.

Jeg har drøftet direktivets krav til at personvernombudets oppgaver skal utføres på ”en uavhengig måte” i kapittel 4. Med støtte i personverndirektivets fortale punkt 49 siste punktum, konkluderte jeg med at denne formuleringen stiller et krav om at ombudet skal kunne *utføre sitt verv* i full uavhengighet. Følgelig må kravet til ”uavhengig” i personopplysningsforskriften innebære et krav om at personvernombudet i utførelsen av ombudsfunksjonene ikke skal kunne la seg påvirke av utenforliggende hensyn. Ombudet er for eksempel ikke uavhengig om vedkommende frykter reaksjoner fra andre i virksomheten dersom ombudet må foreta handlinger som kan oppleves negativt internt i virksomheten.

I ”KLAGESAK 2004/06: Klage på Datatilsynets vedtak om at Ullevål Universitetssykehus ved personvernombudet ikke selv får oppbevare koblingsnøkler for forskningsprosjekter” ble, som nevnt i kapittel 2, personvernombudet ikke ansett tilstrekkelig uavhengig til å oppbevare koblingsnøkler. Vedtaket ble blant annet begrunnet i at personvernombudet kunne instrueres av ledelsen ved sykehuset.

Når tilsynsmyndighetene i denne saken ikke stilte spørsmål ved om personvernombudet var tilstrekkelig uavhengig til å være personvernombud, men fant at ombudet ikke var tilstrekkelig uavhengig til å kunne oppbevare koblingsnøkler i forskningsprosjekter på grunn av arbeidsgivers instruksjonsmyndighet, medfører dette at kravet til uavhengighet kan sies å være relativt. Grensene for begrepets relativitet vil kunne avklares nærmere gjennom fremtidige vedtak i Datatilsynet og Personvernemnda. Foreløpig kan det – ut fra Personvernemndas begrunnelse - være grunn til å anta at det settes et strengere krav til uavhengighet der personopplysningene som behandles er sensitive. Jo mer sensitive opplysningene er, desto strengere er kravet til uavhengighet.

Det er etter personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 tredje strekpunkt i forhold til oppgaven å sikre at virksomheten overholder de nasjonale reglene for personvern at personvernombudet skal være uavhengig. Der det avdekkes brudd på personopplysningsloven vil det kunne være avgjørende at personvernombudet har en så uavhengig stilling at vedkommende kan foreta de handlinger som er nødvendige, og følge opp at feilene rettes, uten frykt for reaksjoner fra behandlingsansvarlig.

Det er lite sannsynlig at oppgaven med å føre register over virksomhetens behandling av personopplysninger, som behandles i personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 fjerde strekpunkt, skal kunne påvirkes av om ombudet er ”uavhengig” eller ikke. Skillet mellom kravet til uavhengighet for de to oppgavene må derfor kunne anses fornuftig.

Kravet om uavhengighet innebærer at personvernombud ikke skal kunne instrueres av overordnede i hvordan oppgaven med å sikre at behandlingsansvarlig overholder bestemmelsene om personvern skal utføres. I en organisasjonsmodell vil dette bety at personvernombudet – i hvert fall for den del av stillingsstørrelsen som skal brukes som personvernombud – må inneha en stilling som i forhold til ledelse, ansatte og utenforstående gir selvstendighet og autoritet. Dette er også i tråd med Datatilsynets vurdering i veiledningsheftet punkt 3.2 om personvernombud.

Avhengig av organisasjonens form og størrelse, foreslår Datatilsynet at dette eksempelvis kan være arkivleder, juridisk- eller IT-ansvarlig, revisor eller advokat. Selv om dette kun er forslag fra Datatilsynet på stillinger som kan anses som tilstrekkelig uavhengige til at rollen som personvernombud kan fylles på en tilfredsstillende måte, vil det kunne virke førende for hvem som utpekes av behandlingsansvarlig.

De fleste i en organisasjon, med unntak av toppledelsen, vil på en eller annen måte stå i en avhengig stilling til andre i virksomheten. Dersom man forutsetter at personvernombudet organisasjonsmessig stilles utenfor linje for den stillingsstørrelsen som skal benyttes til ombudsfunksjonene, kan det likevel problematiseres rundt om ombudet reelt sett vil være uavhengig. Dette er fordi de handlinger et ombud foretar seg, og som ikke anses positive av behandlingsansvarlig, kan få konsekvenser for opprykksmuligheter, lønnsøkning, anseelse etc. Et eksternt personvernombud risikerer ikke tilsvarende konsekvenser, men løper en risiko for å miste avtalen med behandlingsansvarlig, noe som igjen kan få betydning for dennes handlingsvalg. Det vil både for eksterne og interne personvernombud være personavhengig om slike utenforliggende hensyn vektlegges.

Et moment i uavhengighetsvurderingen kan være hvilke regler for oppsigelse som gjelder i avtalen mellom behandlingsansvarlig og personvernombudet, herunder kanskje særlig lengden på avtalens oppsigelsestid, slik at lang oppsigelsestid tilsier at det foreligger større grad av uavhengighet og motsatt.

5.3 Personvernombudets oppgaver

Jeg vil i det følgende drøfte personvernombudets oppgaver etter personopplysningsforskriften § 7-12. Som konkludert i rettskildekapittelet vil særlig personvernordirektivet og etablert praksis være de mest aktuelle kildene for å belyse omfanget av oppgavene.

5.3.1 Føre oversikt over behandlinger

Det følger av personopplysningsforskriften § 7-12 at personvernombudet skal føre en oversikt over opplysningene som er nevnt i personopplysningsloven § 32, og som tilsvarende oversikten Datatilsynet fører for virksomheter uten personvernombud.

Datatilsynet skriver i veiledningsheftet punkt 6.1 at personvernombudet skal *motta* meldingene, det vil si at tilsynet forutsetter at det skal sendes tilsvarende meldinger til ombudet som det etter hovedregelen skal sendes til Datatilsynet. Det kan spørres om det ikke er likegyldig *hvordan* opplysningene innhentes, så lenge personvernombudet sørger for å føre oversikten som er krevd etter personopplysningsforskriften § 7-12.

Personopplysningsforskriften skriver ikke noe om *hvordan* personvernombudet skal få de nødvendige opplysningene. Dette kunne i utgangspunktet åpne for både at personvernombudet selv innhenter opplysningene gjennom aktiv oppfølging av behandlingene av personopplysninger i virksomheten, eller at det utarbeides melderutiner i virksomheten.

Det kan imidlertid være vanskelig og krevende for et personvernombud å selv ha ansvaret for å innhente opplysninger om nye eller endrede behandlinger, og være sikker på å ha full oversikt. For å sikre at oversikten over behandlingene er mest mulig komplett, må det antas å være mest hensiktsmessig at behandlingene meldes inn til ombudet på tilsvarende måte som virksomheter uten personvernombud sender meldinger til Datatilsynet.

Ut fra personverndirektivets fortale punkt 49, der det står skrevet at fritak fra meldeplikten kan gis i tilfeller der det kan slås fast av at behandlingen sannsynligvis ikke vil kunne krenke de registrertes rettigheter eller friheter, kan det synes forutsatt at personvernombudet skal bli forelagt melding om behandling for vurdering.

Det må videre antas å være mest hensiktsmessig at den som har ansvaret for - og dermed også best kunnskap om - behandlingen av personopplysningene, det vil si behandlingsansvarlig eller den som behandlingsansvarlig har delegert ansvaret til, også har ansvar for at melding sendes til personvernombudet. En slik plikt stemmer også best overens med ansvarsfordelingen etter hovedregelen, der behandlingsansvarlig skal sende melding til Datatilsynet, jfr. personopplysningsloven § 31 (1).

Det må derfor kunne slås fast at det i utgangspunktet må gjelde en meldeplikt fra behandlingsansvarlig eller dennes representant til personvernombudet.

I virksomheter uten personvernombud plikter behandlingsansvarlig å sende Datatilsynet melding senest 30 dager før behandlingen tar til, jfr. personopplysningsloven § 31 (2). Det er ikke oppgitt noen frist for når behandlingene skal registreres hos personvernombudet, og man kan da spørre seg om det skal gjelde samme frist som for melding til Datatilsynet.

Det faktum at det ikke er angitt noen særskilt meldefrist til personvernombudet, taler i seg selv for at det må gjelde samme krav som for meldinger til Datatilsynet. Hvis man derimot ser på det praktiske behovet, kan flere forhold tale for at man kan akseptere en kortere frist. Personverndirektivets begrunnelse for melding til landets tilsynsmyndighet, og dermed også begrunnelsen for at personvernombudet skal føre slik oversikt, er "... å gjøre behandlingens formål og viktigste særtrekk kjent for offentligheten...", jfr. direktivets fortale punkt 48. Gjennom meldeplikten ønsker EU å gjøre det mulig å føre kontroll med at behandlingene i virksomhetene er i samsvar med de nasjonale bestemmelsene.

Etter personverndirektivet artikkel 18 nr. 1 er det tilstrekkelig at meldingen gis *før* behandlingen settes i gang. Når en behandlingsansvarlig gir melding om behandling av personopplysninger til Datatilsynet som skal resultere i en kvittering fra tilsynet, kan det være større grunn til å ha et klart krav til frist for å sende inn melding enn ved intern registrering i virksomheten.

Én grunn til dette er at meldinger kan komme bort, noe som kan avklares når kvitteringen etterlyses. Dette hensynet er ikke like aktuelt internt i virksomheter med personvernombud. Sannsynligheten for at meldinger skal komme på avveie er mindre, og det er heller ikke oppstilt noe krav om at personvernombudet skal gi kvittering for de mottatte meldingene.

Konklusjonen må etter dette bli at det ikke kan gjelde et tilsvarende krav til når personvernombudet skal motta melding, men at ombudet må ha mottatt meldingen *før* igangsettelsen, slik personverndirektivet artikkel 18 nr. 1 forutsetter.

I større virksomheter kan det være vanskelig for personvernombud å ha oversikt over behandlinger som settes i gang. Det kan i slike tilfeller være formålstjenlig å lage et system som tilsvarer kvitteringsplikten Datatilsynet har etter personopplysningsloven § 31 (2) siste punktum. Personvernombudet kan da sende kvittering til behandlingsansvarlig for mottatte meldinger. På denne måten kan virksomheten bedre sikre seg mot at feil skal kunne føre til at ombudet ikke har komplett fortegnelse over virksomhetens behandlinger av personopplysninger, noe som igjen ville være et brudd på forskriften § 7-12. En rutine om meldingskvittering kan i slike tilfeller eventuelt implementeres i virksomhetens system for internkontroll etter personopplysningsloven § 14.

Personopplysningsforskriften sier ikke noe om hvor lenge opplysningene skal oppbevares hos personvernombudet, eventuelt om registeret bare skal inneholde behandlinger som faktisk pågår.

Forarbeidene til personopplysningsloven forutsatte at Datatilsynet gjennom de nye bestemmelsene - som begrenset behandlingen av konsesjonssøknader - ville få frigjort ressurser til å ” ... å sette inn sine ressurser på samfunnsområder der det særlig ser behov for å foreta kontroll med sikte på å styrke personvernet”.⁴⁷

I virksomheter med personvernombud vil ikke Datatilsynet ha oversikt over tidligere og aktuelle behandlinger. Dersom virksomheten ikke har en fortegnelse over hva slags behandling av personopplysninger som er foretatt tidligere, vil det ved et eventuelt kontrollbesøk fra Datatilsynet være vanskelig å spore opp behandlingene i ettertid. Det er også nødvendig at fortegnelsene inneholder et visst minimum av opplysninger hvis det skal være mulig for tilsynet å vurdere hvorvidt tidligere og nåværende behandlinger er i tråd med personvernbestemmelsene i lov og forskrift.

Etter personopplysningsloven § 31 (3) skal behandlingsansvarlig sende Datatilsynet ny melding før igangsettelse av behandling som er mer omfattende enn informert om i tidligere melding, og det skal gis melding dersom behandlingen vedvarer utover tre år. Disse pliktene er heller ikke behandlet i personopplysningsforskriften § 7-12, og det kan da stilles spørsmål ved om dette er aktuelt ved intern registrering hos personvernombudet.

Formålet bak regelen om å føre oversikt over virksomhetens behandlinger, nemlig å sikre at de registrertes rettigheter og friheter ikke krenkes, taler sterkt for at en tilsvarende meldeplikt må gjelde for behandlingsansvarlige som er unntatt fra meldeplikt til Datatilsynet. Det kan heller ikke sees noen hensyn som taler *mot* en tilsvarende meldeplikt. Konklusjonen må derfor være at personvernombudet skal motta tilsvarende meldinger som Datatilsynet skal ha etter personopplysningsloven § 31 (3).

Når Datatilsynet mottar meldinger, foretas det i utgangspunktet ikke noen vurdering av behandlingen. Spørsmålet er om tilsvarende gjelder for personvernombud.

---

⁴⁷ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 56.

Personvernombudet kan sies å overta Datatilsynets oppgave med å føre oversikt over behandlingene. Isolert sett taler dette for at personvernombud heller ikke plikter å ta stilling til meldingenes innhold.

Datatilsynet skriver i sitt veiledningshefte for personvernombud punkt 6.1 at ombudet skal kontrollere meldingene de mottar om nye behandlinger av personopplysninger. Ombudet må i følge Datatilsynet foreta en konkret vurdering av hvor omfattende kontrollen skal være, men skriver at som et minimum må hjemmelsgrunnlaget alltid kontrolleres.

Tilsynet pålegger med denne kontrollplikten personvernombudene en mer omfattende arbeidsbyrde enn tilsynet selv har, og det kan stilles spørsmål ved om tilsynet har anledning til dette.

Jeg har i kapittel 5.1.1 konkludert med at alle oppgavene Datatilsynet pålegger ombudene i vedtaksbrevet har saklig sammenheng med vedtaket og personopplysningslovens formål. Spørsmålet blir derfor om vilkåret er uforholdsmessig tyngende sett i forhold til det som oppnås.

Personverndirektivets fortale punkt 48 begrunner meldeplikten med at dette gjør det mulig å kontrollere om behandlingen er i samsvar med de nasjonale bestemmelsene. Å kontrollere at behandlingene samsvarer med de nasjonale bestemmelsene formuleres ikke som en plikt, men som en mulighet, jfr. ordet ”kan”. Når Datatilsynet registrerer behandlingene i en oversikt, har tilsynet mulighet for i ettertid å plukke ut behandlinger de ønsker å kontrollere. Denne muligheten mister tilsynet der virksomhetene har personvernombud og Datatilsynet følgelig ikke informeres om behandlingene.

Datatilsynet kan foreta kontroller av behandlingen av personopplysninger i alle virksomheter - også virksomheter med personvernombud. Imidlertid vil den ressursbesparende effekten av ordningen med personvernombud reduseres kraftig dersom tilsynet må føre tilsvarende kontroll som for virksomhetene uten personvernombud.

Videre har ikke Datatilsynet den samme oversikten over behandlingene i virksomheter med personvernombud som i virksomhetene uten ombud. Det kan derfor være hensiktsmessig å pålegge ombudene å kontrollere meldingene for å sikre at den enkeltes personvern ikke krenkes.

Meldeplikten er ikke veldig omfattende i og med at det kun er *behandlingsmåten* som skal meldes, og ikke hver gang samme behandling gjentas på forskjellige sett personopplysninger.⁴⁸ Kontrollplikten antas derfor ikke å utgjøre noen stor oppgave for personvernombudet. I tillegg kan det anføres at lovens formål om å beskytte de registrerte mot krenkelse av personvernet best blir ivaretatt dersom ombudene foretar en viss kontroll av mottatte meldinger om behandling av personopplysninger.

Når man ser hen til den andre oppgaven for personvernombud, nemlig å sikre at den behandlingsansvarlige følger personopplysningsloven med forskrift, styrkes begrunnelsen for å ilegge ombudet denne oppgaven; Gjennom kontroll av meldingene vil personvernombudet på en enkel måte få innsyn i hvordan deler av personvernbestemmelsene følges i virksomheten.

Konklusjonen må derfor være at personvernombud har plikt til å kontrollere meldingene i tråd med Datatilsynets syn.

5.3.2 Føring av offentlig tilgjengelig fortegnelse

Etter hovedregelen med melding av behandling av personopplysninger fra behandlingsansvarlig til Datatilsynet, skal tilsynet i tillegg til den interne fortegnelsen også føre en fortegnelse som skal være offentlig tilgjengelig hos tilsynet, jfr. personopplysningsloven 42 (3) nr. 1. Dette må tilsynet gjøre for å oppfylle retten enhver

---

⁴⁸ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 127.

har til innsyn i hva slags behandling av personopplysninger behandlingsansvarlige foretar, jfr. personopplysningsloven § 18 (1), jfr. personverndirektivet artikkel 21 nr. 2.

Opplysningene som skal fremkomme i den offentlige fortegnelsen, er ikke like omfattende som den interne fortegnelsen. I den offentlige fortegnelsen er det ikke krav om at det opplyses om hvem som er databehandler, når behandlingen starter, det rettslige grunnlaget for innsamlingen av opplysningene eller om hvilke sikkerhetstiltak som er tilknyttet behandlingen.

”Databehandler” er i personopplysningsloven § 2 nr. 5 definert som ”den som behandler personopplysninger på vegne av den behandlingsansvarlige.

Personopplysningsforskriften § 7-12 oppstiller ikke plikt for personvernombud til å føre en tilsvarende offentlig tilgjengelig fortegnelse. Likevel skriver Datatilsynet i veiledningsheftet for personvernombud punkt 6.2 at ”Datatilsynet har vurdert det slik at de opplysningene som ville vært offentlig tilgjengelig hos Datatilsynet jf. personopplysningsloven § 42 nr. 1, også skal være offentlig tilgjengelig hos personvernombudet”.

Siden det ikke er like omfattende opplysninger i de to listene, medfører dette at personvernombud må føre to lister. Den ene er til internt bruk og ved ettersyn fra Datatilsynet, mens den andre listen skal være offentlig tilgjengelig. Det kan stilles spørsmål ved om Datatilsynet har anledning til å pålegge personvernombud denne ytterligere oppgaven som ikke følger av personopplysningsforskriften § 7-12.

Det er i utgangspunktet Datatilsynet som har ansvaret for å føre den offentlige fortegnelsen, jfr. personopplysningsloven § 42 (3) nr. 1. Siden oppgaven med å føre den offentlige fortegnelsen ligger innenfor lovens formål, blir det et spørsmål om det å føre den offentlige tilgjengelige fortegnelsen er en uforholdsmessig byrdefull oppgave for personvernombudet.

Personopplysningsloven § 18 (1) gir enhver rett til visse opplysninger om virksomheters behandling av personopplysninger, og § 18 (2) utvider retten til opplysninger for de som er registrert. Personer som blir registrert skal som hovedregel bli varslet av behandlingsansvarlig, jfr. personopplysningsloven § 20 (1). Derimot ville den generelle innsynsretten etter personopplysningsloven § 18 (1) være uten realitet dersom virksomheter med personvernombud ikke fører offentlig tilgjengelige fortegnelser med et visst minimum av opplysninger. Årsaken er at fritaket fra meldeplikten medfører at Datatilsynet ikke får melding om behandlinger som det også skal føres offentlig fortegnelse over.

Selv om personvernombudet må føre to lister, er det ikke stor forskjell på innholdet i dem. Den offentlig tilgjengelige listen er noe mindre omfattende, slik at ombudet kan kopiere opplysningene fra den interne oversikten og deretter raskt fjerne unødvendig informasjon. Dette taler for at vilkåret/oppgaven ikke er uforholdsmessig byrdefyll.

Personopplysningsloven oppstiller ikke noe forbud mot at de to oversiktene kan være identiske. Ingen av opplysningene som kan unntas i den offentlig tilgjengelige oversikten er av en slik karakter at personvern hensyn tilsier at de ikke bør offentliggjøres. Dersom behandlingsansvarlig/virksomheten finner det uproblematisk å offentliggjøre disse opplysningene, medfører dette at det er tilstrekkelig med en felles intern og offentlig tilgjengelig oversikt over behandlingene. Pålegget om å føre den offentlig tilgjengelige oversikten vil da ikke utgjøre noen ekstra byrde for personvernombudet.

Et ytterligere moment er at mye av fordelene ved å ha personvernombud i form av arbeidsbesparelse ville falle bort dersom Datatilsynet skulle føre den offentlige fortegnelsen. Virksomhetene ville i så tilfelle likevel være nødt til å sende meldinger til Datatilsynet, som da måtte gjøre opplysningene som nevnes i personopplysningsloven § 18 (1) offentlig tilgjengelig. Dette ville medført dobbeltarbeid for begge parter, og reelle hensyn tilsier derfor at å føre begge fortegnelsene må ligge implisitt i oppgaven å føre oversikt over opplysningene som er nevnt i § 32.

Datatilsynet skriver i veiledningsheftet punkt 6.2 siste avsnitt at det er valgfritt om listene føres manuelt eller elektronisk, men åpner for at det kan være positivt å gjøre fortegnelsen offentlig tilgjengelig via internett/intranett internt for de ansatte, eller eksternt for kunder og/eller publikum. Siden fortegnelsen etter § 18 (1) ikke skal opplyse om de registrertes navn eller andre data som kan knyttes til enkeltpersoner, antas det å være uproblematisk å offentliggjøre fortegnelsene på denne måten.

5.3.3 Sikre at personopplysningsloven med forskrift følges

Den andre oppgaven personvernombud pålegges etter personopplysningsforskriften § 7-12 er å sikre at den behandlingsansvarlige følger personopplysningsloven med forskrift. Denne oppgaven skal oppfylle kravet etter personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 tredje strekpunkt om ”på en uavhengig måte å sikre den interne anvendelse av de nasjonale bestemmelsene fastsatt i henhold til dette direktiv”.

Denne oppgaven er mindre klar. For at personvernombudet skal vite hvilke oppgaver den behandlingsansvarlige er pålagt å utføre etter loven, medfører bestemmelsen at ombudet må ha god oversikt over personopplysningsloven med forskrift.

5.3.4 Internkontroll

Som redegjort for i kapittel 3.2 er internkontroll en av oppgavene personopplysningsloven pålegger behandlingsansvarlig i § 14. Personverndirektivet har ingen parallell til denne bestemmelsen. Det enkelte land kan innføre strengere regler innen personvernområdet så lenge dette ikke begrenser utvekslingen mellom landene, jfr. drøftelsen i kapittel 4. Departementet begrunnet innføring av internkontroll med at det ville være et ”viktig virkemiddel for å bevisstgjøre de behandlingsansvarlige og sikre at de forpliktelsene som loven pålegger, blir etterlevd. Dette må ses i sammenheng med de krav som § 13 i lovforslaget stiller til informasjonssikkerhet. Det bør derfor kunne ligge et betydelig

potensiale i kravet til internkontroll, særlig dersom oppfølgingen kontrolleres aktivt fra Datatilsynets side”.⁴⁹

Datatilsynet skriver i sitt brev ved vedtak om meldefritak at personvernombudet skal påse at behandlingsansvarlig har et internkontrollsystem som tilfredsstillende kravene i personopplysningsloven § 14.

Internkontroll er et tiltak som er ment å *forebygge* brudd på personvernbestemmelsene. Pålegget om at personvernombudet skal påse at internkontrollen tilfredsstillende lovens krav må også kunne sees i sammenheng med Datatilsynets krav i vedtaksbrevet om at ombudet skal påpeke brudd på personopplysningsloven overfor behandlingsansvarlig. I Datatilsynets veiledningshefte punkt 6.5 skriver tilsynet at dette er en plikt, jfr. ordleggingen ”... *skal* ombudet påpeke dette... (min kursiv)”. Grunnen til denne koblingen er at brudd på personopplysningsloven kan være et utslag av mangler eller feil ved internkontrollsystemet.

I første omgang skal brudd på personvernbestemmelsene meldes til den behandlingsansvarlige, da denne har et selvstendig ansvar for å gjøre de nødvendige endringer for at lovens krav oppfylles. Dette følger av at personopplysningsloven § 14 legger ansvaret for internkontroll på behandlingsansvarlig.

Ved å pålegge personvernombudet plikt til å bistå den behandlingsansvarlige kan det sies at Datatilsynet pålegger personvernombudet en plikt som ikke følger direkte av personopplysningsforskriften § 7-12. Det kan også her stilles spørsmål ved om tilsynet har hjemmel til å pålegge ombudet denne plikten, siden Datatilsynet ikke er gitt noen uttrykkelig fullmakt til å pålegge personvernombud plikter utover det som følger av personopplysningsforskriften, jfr. tidligere drøftelse i kapittel 5.1.1 om forvaltningens anledning til å pålegge ytterligere vilkår.

---

⁴⁹ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 64.

På den annen side kan pålegget om at personvernombud plikter å påpeke regelbrudd sees som en naturlig del av oppgaven å sikre at den behandlingsansvarlige følger personopplysningsloven med forskrift. Dersom personvernombudet finner at behandlingsansvarlig bryter personvernbestemmelsene, må det å påpeke dette - slik at praksis kan endres - være en naturlig konsekvens av å skulle sikre at behandlingsansvarlig følger lovens bestemmelser, jfr. personopplysningsforskriften § 7-12.

Det må også antas at det til grunn for plikten etter personverndirektivet artikkel 18 nr. 2 tredje strekpunkt og personopplysningsforskriften § 7-12 om å følge opp at behandlingsansvarlig følger loven, ligger en forutsetning om at brudd skal korrigeres. Det må derfor kunne konkluderes med at plikten til å påpeke feil ligger implisitt i ombudets plikt etter § 7-12.

5.3.5 Reaksjonsfrihet

Datatilsynet understreker at den behandlingsansvarlige har et selvstendig ansvar for å foreta nødvendige endringer for at lovens krav skal oppfylles innen rimelig tid. Det må vurderes konkret i den enkelte sak hva som er ”rimelig tid”, men personvernombudet må akseptere at det tar noe tid dersom behandlingsansvarlig legger frem en konkret plan for tiltak.

Dersom behandlingsansvarlig velger ikke å følge oppfordringen om å foreta endringer innen rimelig tid, *kan* personvernombudet velge om det vil informere Datatilsynet om bruddet på personopplysningsloven. Ombudet er ikke forpliktet til å gi slik melding, men Datatilsynet uttaler i veiledningsheftet punkt 6.5 at ”Det vil være en naturlig konsekvens av at den behandlingsansvarlige nekter å følge personvernombudets oppfordringer at personvernombudet ber seg løst fra sin ombudsfunksjon”.

Når personvernombudet - i tilfeller der behandlingsansvarlig ikke følger ombudets oppfordringer for at brudd på personopplysningsloven skal opphøre - ikke har noen plikt til å gi melding til Datatilsynet eller fratse stillingen, kan dette utgjøre en rettsikkerhetsrisiko for de registrerte. Lojaliteten til arbeidsgiver, og redsel for ubehagelige reaksjoner, kan

medføre at personvernombudene unnlater å melde ifra til Datatilsynet eller fratre stillingen. Konsekvensen kan da bli at krenkelse av registrertes personvern fortsetter uhindret. Tilsvarende er det mulig at eksterne ombud ikke vil anmelde brudd og på den måten risikere å miste avtalen med virksomheten.

Dersom personvernombudene kunne bli straffet eller ilagt gebyr hvis de ikke melder ifra til Datatilsynet om tilfeller der behandlingsansvarlig ikke følger oppfordring om å foreta endringer, ville det trolig øke motivasjonen hos ombudene til å melde virksomheten ved behandlingsansvarlig til Datatilsynet. Trusler om slike straffereaksjoner mot personvernombudet dersom det ikke meldte ifra, ville muligens også øke forståelsen hos virksomheten og behandlingsansvarlig for at melding ble gitt.

Slik situasjonen er etter gjeldende regelverk, er eneste mulighet for at Datatilsynet skal avdekke brudd i tilfeller der personvernombudet velger å ikke melde ifra, at ombudet velger å følge tilsynets oppfordring om å fratse ombudsfunksjonen, og at Datatilsynet tar fratreden som en oppfordring til å gå virksomheten nærmere i sømmene gjennom grundig gjennomgang av praksis og rutiner.

Samtidig kan vissheten om at Datatilsynet kan ta en fratreden fra personvernombudet som et tegn på uregelmessigheter, være tilstrekkelig til at et ombud velger å bli stående i ombudsfunksjonen. Dette fordi en handling som kan oppfattes som indirekte varsling til Datatilsynet, kan anses for å være illojal overfor arbeidsgiver.

Den svenske personoppgiftslagen pålegger i 38 § andra stycket personvernombudene en aktivitetsplikt med hensyn til å forsikre seg om at den behandlingsansvarlige følger bestemmelsene i personoppgiftslagen og annen relevant lovgivning. Dersom det oppdages brudd på bestemmelsene som ikke rettes opp etter at ombudet har påpekt bruddet, *skal* ombudet melde ifra om forholdet til tilsynsmyndighetene.

I det svenske veiledningsheftet for personvernombud er det i forbindelse med anmeldelsesplikten kommentert hvorvidt en anmeldelse kan få noen arbeidsrettslige konsekvenser for personvernombudet. Det vises til både lovgivning og rettspraksis som skal beskytte mot at dette medfører at personvernombudet kan sies opp. En slik vurdering er ikke tatt med i det norske veiledningsheftet. Det som kanskje burde vært diskutert i begge heftene er andre reaksjoner enn oppsigelse, for eksempel utfrysning, omplassering eller å bli fratatt ombudsfunksjonen. Slike reaksjoner er kanskje lettere å iverksette mer i det skjulte og kan være vanskelig å dokumentere at har sammenheng med at brudd på personvernlovgivningen er meldt til tilsynsmyndighetene.

Ved å lage en avtale mellom personvernombud og behandlingsansvarlig om alle de punktene i ombudets rolle som griper direkte inn i forholdet mellom disse, vil man kunne øke sikkerheten for at personvernombudet følger opp også de mindre hyggelige sidene av ombudsfunksjonen. Ved å inngå en slik avtale vil kanskje også den behandlingsansvarlige kunne stille tydeligere krav til ombudet, og oppfatte dennes aktivitet som mer positiv. Verken det svenske eller det norske veiledningsheftet krever slik avtale, men begge landenes tilsynsmyndigheter anbefaler det. For å gi personvernombud best mulig beskyttelse mot eventuelle reaksjoner fra arbeidsgiver, burde kanskje det å inngå en slik avtale lovfestes.

5.3.6 Veiledningsplikt

Personvernombudet skal i følge Datatilsynets veiledningshefte punkt 6.8 gi den behandlingsansvarlige råd og veiledning, noe som også kan sees på som en del av oppgaven med å sørge for at behandlingsansvarlig følger personopplysningsloven med forskrift, jfr. personopplysningsforskriften § 7-12, selv om det ikke er kommet klart til uttrykk i forskriften.

Veiledningsplikten innebærer i følge Datatilsynet å dele sin kunnskap innen personvernspørsmål med den behandlingsansvarlige. Dette kan gjøres både ved at den behandlingsansvarlige ber om råd, men kan også anses å være en aktivitetsplikt for

personvernombudet til på eget initiativ foreslå endringer og forbedringer for at behandlingsansvarlig skal følge personvernbestemmelsene.

Begrunnelsen for å ilegge personvernombud en aktivitetsplikt kan være at ombudet i de fleste virksomheter vil være den personen med best kunnskap innen området, og som i kraft av sin stilling har en egen kontaktperson for spørsmål i Datatilsynet. Personvernombudet har derfor en unik mulighet til å diskutere problemstillinger med fagpersoner.

Etter personoppgiftslagen 38 § tredje stycket er svenske personvernombud *pålagt* å samrå seg med Datainspektionen i tvilstilfeller. Dette til forskjell fra Datatilsynets veiledningshefte der det i punkt 6.7 står at ombudet *om nødvendig* kan ta kontakt med Datatilsynet for råd og veiledning Det kan spørres om årsaken til, og effekten av, en slik forskjell i reguleringen av ombudets plikter.

De svenske forarbeidene begrunnet lovfesting av denne plikt med at svenske myndigheter anså reglene for behandling av personopplysninger som så kompliserte at det nødvendiggjorde en lovbestemt plikt til å rådføre seg med Datainspektionen i tvilstilfeller.⁵⁰ Denne plikten kan medvirke til å redusere faren for feil i behandlingen av personopplysninger, og er slik sett en sikring mot krenkelse av de registrertes personvern.

Datatilsynet påpeker også at reglene for behandling av personopplysninger kan være kompliserte, og at personvernombudet derfor må sørge for å holde seg oppdatert og om nødvendig ta kontakt med Datatilsynet. Det kan stilles spørsmål ved om ikke personvernombud også etter norsk rett burde hatt en tilsvarende lovpålagt plikt til å søke veiledning.

Når en plikt er lovpålagt, kan brudd sanksjonerer med for eksempel bøter eller fengsel. En plikt til å søke råd kan øke personvernombudets kunnskapsnivå, noe som igjen kan sikre at de råd og den veiledning ombudet gir er korrekt.

---

⁵⁰ Datainspektionens informasjonshefte side 9.

En lovfesting av plikten til å samrå seg med Datatilsynet vil dermed kunne øke sikkerheten for at Norge oppfyller personverndirektivets mål om å verne den enkeltes rettigheter, jfr. personverndirektivets fortale. Fordi Norge kun har vedtatt en uklar forskriftsbestemmelse som regulerer personvernombudsordningen, kan myndighetene vanskelig reagere på at personvernombudet ikke har tatt initiativ til nødvendig veiledning. På denne måten kan Norge – gjennom uklare plikter for personvernombud – i realiteten øke faren for at den enkeltes personvern krenkes, og derigjennom ikke oppfylle direktivforpliktelsen.

Plikten til å gi råd og veiledning, jfr. veiledningsheftet punkt 6.8, regulerer samtidig forholdet internt i bedriften. For å få klar aksept for at personvernombudet skal være oppsøkende og aktiv i forhold til behandlingsansvarlig vil det kunne være fornuftig om man utformer en avtale mellom ombudet og behandlingsansvarlig. Datatilsynet er inne på en slik løsning i veiledningsheftet punkt 5, der de anbefaler at oppgavene kontraktsfestes eller nedfelles i en stillingsbeskrivelse.

5.3.7 Opplysningsplikt

Personvernombudet har frihet til å vurdere om den behandlingsansvarliges eventuelle lovbrudd skal meldes Datatilsynet, jfr. punkt 6.5 i tilsynets veiledningshefte. Dersom Datatilsynet derimot henvender seg til personvernombudet og ber denne opplyse om eventuelle regelbrudd, har ombudet etter Datatilsynets mening *plikt* til å gi disse opplysningene, jfr. informasjonsskrivet fra Datatilsynet punkt 6.6. Tilsynet har her laget et skille mellom situasjoner der ombudet har *rett* til å velge, og der vedkommende har *plikt* til å gi opplysninger.

Datatilsynet pålegger i tillegg ombudet å foreta undersøkelser og fremskaffe dokumentasjon på tilsynets forespørsel. Dette kan tolkes som at Datatilsynet mener å ha en slags begrenset instruksjonsmyndighet som både kan gjelde fremskaffelse av dokumentasjon på internkontrollsystem, hvordan virksomheten ivaretar sikkerheten rundt en bestemt type behandling, eller i forhold til en bestemt person.

Plikten for personvernombud til å gi Datatilsynet opplysninger er ikke hjemlet i personopplysningsforskriften § 7-12, og følger heller ikke av en naturlig tolkning av forskriften. Imidlertid gir personopplysningsloven § 44 Datatilsynet og Personvernemnda rett til å kreve de opplysningene de har behov for å ha dersom de skal kunne gjennomføre sine oppgaver. Personvernombudet må følgelig ha plikt til å gi Datatilsynet de opplysningene ombudet *faktisk innehar*.

Selv om personvernombudet – i likhet med de andre ansatte i virksomheten - har plikt etter personopplysningsloven § 44 til å gi de opplysningene vedkommende faktisk sitter med, vil det å skulle *innhente* opplysninger gjennom *egne* undersøkelser på vegne av Datatilsynet være utenfor den samarbeidsplikten som oppstilles i § 44. Selv om en slik plikt kan sies å ligge innenfor lovens formål etter personopplysningsloven § 1, må det antas å være en plikt som er så byrdefull at den ikke kan pålegges personvernombudene uten klar lovhjemmel.

Årsaken til at denne utvidede opplysningsplikten til også å omfatte resultatet av egne undersøkelser på oppdrag av Datatilsynet må kunne sies å være særlig byrdefull, er at dette kan oppleves som en plikt som kommer i konflikt med arbeidstakers lojalitetsplikt overfor arbeidsgiver. Plikten kan være tilsvarende problematisk for eksterne ombud som har avtale som de ikke ønsker å miste. Dette taler mot å akseptere en slik plikt for ombudene.

På den annen side gis Datatilsynet og Personvernemnda i personopplysningsloven § 44 og helseregisterloven § 31 hjemmel til å innhente alle opplysninger som er nødvendige for at de skal kunne gjennomføre sine oppgaver. Personalet i virksomheten plikter å bistå i den utstrekning det er nødvendig for at Datatilsynet og Personvernemnda kan få utført prøver og kontroller.

Dette kan tas til fordel for synspunktet om at Datatilsynet har hjemmel til å pålegge personvernombudet en undersøkelsesplikt. Imidlertid går den plikten Datatilsynet pålegger ombudet vesentlig lengre enn den generelle plikten personalet har til å bistå tilsynet.

Personopplysningsloven § 44 (2) pålegger ikke personalet å *foreta* undersøkelsene, men bare å *bistå*. Det er derfor ikke klart at denne ekstra byrden skal kunne pålegges ombudet.

For Datatilsynet er det ressursbesparende om det kan velte deler av byrden med å utføre kontroll over på personvernombudene. På denne måten spares det tid som kan benyttes for eksempel til å utføre flere kontroller enn om tilsynet må ta hele kontrollen selv.

Samtidig kan ikke Datatilsynet være sikker på kvaliteten på ombudenes undersøkelser. Undersøkelsene kan være ufullstendige, og resultatene kan være preget av ombudets lojalitet til virksomheten. Datatilsynet skal – i kraft av å være et offentlig tilsynsorgan - utføre undersøkelser som er objektive. Tilsynet har i kraft av sin funksjon en særlig kunnskap som vil kunne ha betydning både for hvordan undersøkelsene foretas og for resultatet.

Datatilsynet er pålagt å kontrollere at lover og forskrifter som gjelder for behandling av personopplysninger blir fulgt, jfr. personopplysningsloven § 42 (3) nr. 3, og er gitt myndighet til å innhente nødvendig informasjon i § 44. Det er ikke hjemlet noen adgang til å delegere oppgaven å foreta kontroller, og hensynet til kontrollenes etterrettelighet tilsier at tilsynet selv bør gjennomføre kontrollene. Dette taler mot at personvernombud skal kunne pålegges en undersøkelsesplikt.

Hensynet til å få en objektiv undersøkelse og den vanskelige situasjon en kontrollplikt vil ha for personvernombudene må derfor lede til en konklusjon om at undersøkelsesplikten Datatilsynet pålegger personvernombud ikke har hjemmel i personopplysningsforskriften § 7-12 eller personopplysningsloven § 44, og at ombudene derfor ikke kan ilegges denne plikten med hjemmel i loven.

Det kan stilles spørsmål ved om det ikke - uavhengig av rett og plikt - ville være en bedre løsning at Datatilsynet innhentet informasjonen via behandlingsansvarlig, og at behandlingsansvarlig tok kontakt med personvernombudet for å få den informasjon tilsynet

etterspør. Da unngås lojalitetskonflikt for ombudet, og ansvaret for å innhente opplysningene vil være i virksomhetens ledelse.

Datatilsynet ved Stian Kringlebotn opplyser i mail av 06.04.09 at tilsynet ikke kan se å ha benyttet muligheten av å pålegge personvernombud å foreta undersøkelser. Han skriver videre at det i begrenset grad ville være aktuelt å gjøre bruk av denne muligheten. Hjemmelsgrunlaget for et slikt pålegg var i følge Datatilsynet noe usikkert.⁵¹

5.3.8 Kunnskapsnivå

En viktig forutsetning for å kunne oppfylle kravet om å sikre at den behandlingsansvarlige følger personopplysningsloven med forskrift, er at personvernombudet har tilstrekkelig kunnskap om loven, og at vedkommende holder seg løpende oppdatert både om eventuelle lovendringer, vedtak fra Datatilsynet og Personvernemnda, artikkel 29-gruppen og eventuelt relevante EU-vedtak.

Datatilsynet forutsetter i veiledningsheftet punkt 6.7 at personvernombud holder seg orientert. Det kan være krevende å holde seg orientert, både tidsmessig og kunnskapsmessig. Likevel setter ikke Datatilsynet noe minimumskrav til utdanning hos de som skal fungere som personvernombud. Det anbefales riktig nok at ombudet har en stilling som gir selvstendighet og autoritet i forholdet til både ledelsen, de ansatte og utenforstående.

Som eksempel på slike stillinger nevnes i punkt 3.2 i veiledningsheftet stillinger som arkivleder, juridisk- eller IT-ansvarlig, personalsjef, revisor eller advokat. Dette er ikke ment som *krav* til utdanning for å bli personvernombud, men eksempler på hvor i virksomheten man kan finne personer med en tilstrekkelig uavhengig stilling. Det kan likevel spørres om utlistingen i praksis medfører et visst stillingskrav siden Datatilsynet avgjør om søknad om fritak fra meldeplikten skal innvilges eller ikke.

---

⁵¹ Se vedlegg ”Svar fra Datatilsynet av 06.04.09”.

Datatilsynet har ikke klar hjemmel i personopplysningsloven eller forskriften til å kreve et visst utdanningsnivå for å bli personvernombud, og personopplysningsforskriften § 7-12 oppstiller heller ikke slikt vilkår. Det utpekte personvernombuds opprinnelige stilling i virksomheten vil likevel kunne få avgjørende betydning når Datatilsynet skal avgjøre om meldefritak skal innvilges, og det kan spørres om Datatilsynet har anledning til dette.

Når Datatilsynet er gitt myndighet til å avgjøre om meldefritak skal innvilges uten at det er lagt andre føringer enn at ombudet må være uavhengig, er det tilsynet selv som må kunne avgjøre hvilke kriterier som skal legges til grunn. Dersom Datatilsynet i denne vurderingen finner at personvernombudets yrkes- eller fagbakgrunn har betydning for at ombudsfunksjonen skal bli utført på en uavhengig og best mulig faglig måte, kan dette ikke være et utenforliggende hensyn i vurderingen av om meldefritak skal gis. Det må derfor være adgang til å ta ombudets stilling med i vurderingen.

5.3.9 Bistand til den registrerte

I virksomheter uten personvernombud, plikter den behandlingsansvarlige å informere og veilede den registrerte, samt følge opp andre rettigheter, jfr. personopplysningsloven kapittel III og kapittel IV. Personvernombud må som en del av ansvaret med å sikre at behandlingsansvarlig følger personopplysningsloven med forskrift, sikre at disse pliktene respekteres av behandlingsansvarlig. Dersom for eksempel veiledningsplikten ikke respekteres, må personvernombudet følge opp pliktbruddet med å påpeke bruddet og veilede om hvordan plikten skal utføres.

Datatilsynet skriver i vedtaksbrevet og i veiledningsheftet punkt 6.4 at personvernombudet skal bistå den registrerte dersom denne ønsker å gjøre gjeldende sine rettigheter etter loven. I tillegg skriver Datatilsynet at den behandlingsansvarlige kan henvise den registrerte til personvernombudet i slike tilfeller.

Datatilsynet omtaler bare å bistå de ”registrerte”. Personopplysningsloven § 18 (1) omhandler den rett *enhver* har til å få informasjon. Det er lite naturlig å tenke seg at Datatilsynet mener at denne gruppen skal kunne få informasjon direkte fra behandlingsansvarlig, mens de registrerte må ”nøye seg med” personvernombudet. En ”fra det mer til det mindre”-tankegang, medfører følgelig at det må antas at Datatilsynet også har ment at andre som ønsker opplysninger med hjemmel i personopplysningsloven § 18 (1), må kunne henvises til personvernombudet.

Det kan stilles spørsmål ved om denne oppgaven ligger innenfor personopplysningsforskriften § 7-12. Personvernombudet skal sikre at *den behandlingsansvarlige* følger loven, det vil si at ombudet skal sikre at behandlingsansvarlig bistår den registrerte slik loven bestemmer. Datatilsynet utvider også her personvernombudets oppgaver ved å overføre et ansvar som etter loven ligger hos behandlingsansvarlig, og det kan stilles spørsmål ved om Datatilsynet har hjemmel for å overføre arbeidsoppgaver.

Det er ingen hjemmel i personopplysningsloven som legger kompetanse til Datatilsynet til å endre hvem som har ansvar for oppgavene etter loven. Det faktum at oppgaven med å bistå de registrerte ikke er nevnt i personopplysningsforskriften § 7-12, kunne tale mot at Datatilsynet har hjemmel til å utvide personvernombudets oppgaver til å omfatte denne bistanden.

Personvernombudet skal etter personopplysningsforskriften § 7-12 føre fortegnelse over de samme opplysningene i personopplysningsloven § 32, som Datatilsynet fører i virksomheter uten personvernombud. Selv om Datatilsynet fører fortegnelsen, er det virksomheten selv ved den behandlingsansvarlige som skal oppfylle pliktene etter personopplysningsloven kapittel III og IV. Også dette taler mot at personvernombudet i større grad enn Datatilsynet skal bistå den registrerte.

På den annen side vil arbeidsgiver som følge av arbeidsgivers instruksjonsrett kunne pålegge personvernombudet å følge opp henvendelser i forhold til registreringene. Når en leder kan delegere oppgaver til en ansatt, men selv beholder det overordnede ansvaret for at oppgavene utføres, synes det rimelig at også Datatilsynet kan åpne for denne løsningen gjennom vedtaksbrevet. Behandlingsansvarlig har gjennom å akseptere vilkårene i Datatilsynets vedtaksbrev samtidig akseptert at oppgaven med å bistå de registrerte delegeres til personvernombudet.

Selv om det står at *behandlingsansvarlig* skal utføre oppgaven, vil det være naturlig å tolke dette som at det er denne som har *ansvaret* for at oppgaven blir utført. Det faktum at behandlingsansvarlig kan være en juridisk person - som følgelig ikke har mulighet for å oppfylle lovens forpliktelser selv - taler for at det må være anledning til delegasjon. Den registrerte vil i slike tilfelle måtte bli informert av en representant for behandlingsansvarlig.

Den registrerte har - uavhengig av om det er behandlingsansvarlig eller personvernombudet som følger opp henvendelsen – de samme rettighetene med hensyn til hvilke opplysninger de skal få. Slik sett skal det ikke medføre noen realitetsforskjell for den registrerte om det er behandlingsansvarlig eller personvernombudet som bistår.

I tillegg vil den registrerte gjennom å få opplysningene fra personvernombudet, bli hjulpet av den som faktisk sitter med fortegnelsen, og som presumptivt skal være den i virksomheten med best kompetanse rundt personopplysningsloven med forskrift. Dermed kan den registreerte være sikret *minst* like gode opplysninger og veiledning fra personvernombudet som fra behandlingsansvarlig, noe som taler for å la ombudet ha denne oppgaven.

Konklusjonen må derfor bli at personvernombud kan pålegges å bistå ved henvendelser vedrørende behandling og registrering av personopplysninger.

5.4 Det juridiske ansvaret - reaksjonsmuligheter

Dersom personvernombud ikke overholder sine plikter og ansvar, vil det kunne oppstå spørsmål om det er anledning til å ilegge ombudet en reaksjon. Sanksjonsbestemmelsene, herunder bestemmelser om overtredelsesgebyr, tvangsmulkt, bot, fengsel og erstatning, finner vi i personopplysningsloven §§ 46, 47, 48 og 49.

For at man skal kunne straffes, kreves lovhjemmel. Dette følger av legalitetsprinsippet, og er slått fast i Grunnloven § 96 om at ingen skal kunne dømmes uten lov, eller straffes uten dom. Spørsmålet blir derfor om det foreligger slik hjemmel til å straffe personvernombudet, og i så fall hvor langt denne hjemmelen rekker.

Datatilsynet skriver i punkt 8 i veiledningsheftet at den behandlingsansvarlige ikke er fritatt for ansvar etter personopplysningsloven selv om det er oppnevnt et personvernombud i virksomheten. Det skrives videre at dersom brudd på personopplysningsloven medfører anmeldelse, dagbøter eller krav om erstatning fra en registrert, vil dette rettes mot behandlingsansvarlig.

Datatilsynet angir ikke hjemmel for at ansvaret vil rettes mot behandlingsansvarlig. Det antas at begrunnelsen for Datatilsynets holdning er at det er behandlingsansvarlig som stort sett er gitt plikter etter loven og har ansvaret for at kravene i personopplysningsloven oppfylles, jfr. personopplysningsloven § 14.

Et moment i favør av at lovgiver har ment at også andre enn behandlingsansvarlig kan straffes - for eksempel personvernombud - etter personopplysningsloven §§ 46, 47 og 48, er at det i disse bestemmelsene ikke er spesifisert *hvem* som kan straffes. Dette til forskjell fra § 49, der det er spesifisert at det er den *behandlingsansvarlige* som kan pålegges å betale erstatning.

I Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 135 kommenteres det i tilknytning til forslaget til § 49 at ”... Den behandlingsansvarlige er ansvarlig for skader som oppstår som følge av at

personopplysninger behandles i strid med lovens regler eller vedtak som er fattet i medhold av loven. I henhold til alminnelige regler om kontraktsmedhjelperansvar hefter den behandlingsansvarlige også for databehandlerens feil og forsømmelser...”.

Dette viser at det i personopplysningsloven § 49 er foretatt en identifikasjon mellom virksomheten og behandlingsansvarlig på tilsvarende måte som i personopplysningsloven § 4. Personopplysningsloven § 49 opererer i første ledd med en omvendt bevisbyrde, og i andre ledd fastslås et objektivt ansvar, noe som ikke ville være aktuelt dersom søksmålet var rettet mot en bestemt person. Erstatningsreglene i § 49 kan følgelig *ikke* tas til fordel for at lovgiver generelt vil legge reaksjoner ved brudd på personopplysningsloven med forskrift på den behandlingsansvarlige.

I Inst. O. nr. 16 (2008-2009) side 2 som behandler forslag om endring i personopplysningsloven og arbeidsmiljøloven sies følgende: ”...Etter departementets syn bør en bestemmelse om overtredelsesgebyr ha et minst like bredt virkeområde som lovens straffebestemmelse. Departementet foreslår derfor at overtredelsesgebyr skal kunne ilegges ikke bare den behandlingsansvarlige, men *enhver* som har overtrådt personopplysningsloven eller forskrifter gitt i medhold av denne (min kursiv)”.

Denne uttalelsen viser at lovgiver har ment at også andre enn behandlingsansvarlig kan stilles til ansvar ved brudd på bestemmelsene om personvern.

Selv om overtredelsesgebyr og straff etter Datatilsynets mening ikke kan ilegges personvernombud direkte, synes det både lite formålstjenlig og svært urimelig å straffe behandlingsansvarlig i de tilfellene der personvernombud har handlet forsettlig eller grovt uaktsomt. Allmennpreventive hensyn, det vil si hensynet til at straff skal ha en avskrekkende virkning, taler for at personvernombudet selv må straffes for sine forsettlige eller grovt uaktsomme handlinger. Både de foran nevnte forarbeider og reelle hensyn tilsier derfor at Datatilsynets holdning i veiledningsheftet punkt 8 ikke vil kunne praktiseres fullt ut.

Datatilsynet skriver videre i veiledningsheftet punkt 8 at konsekvensen for personvernombudet i det interne forholdet mellom den behandlingsansvarlige og personvernombudet vil følge vanlig avtalerett. Det eneste eksempelet Datatilsynet gir på hva dette innebærer, er at den behandlingsansvarlige eventuelt vil kunne gå fra avtalen med personvernombudet. I praksis vil dette si at behandlingsansvarlig kan si opp både avtalen med eksternt ombud og utpeke et nytt internt ombud dersom ombudet grovt uaktsom eller forsettlig unnlater å oppfylle sine plikter som personvernombud. En slik reaksjon kan virke noe avskrekkende. Imidlertid synes ikke en slik reaksjon å stå i rimelig forhold til de alvorlige konsekvensene handlingene kan medføre for registrerte personer, eller i forhold til lovgivers interesse av at personopplysningsloven med forskrifter skal respekteres.

Personopplysningsloven § 48 gir hjemmel for å ilegge bøter eller fengsel dersom vilkårene for dette er oppfylt, og lyder som følger:

”1. Med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt

a) unnlater å sende melding etter § 31,

b) behandler personopplysninger uten nødvendig konsesjon etter § 33,

c) overtrer vilkår fastsatt etter § 35 eller § 46,

d) unnlater å etterkomme pålegg fra Datatilsynet etter § 12, § 27, § 28 eller § 46

e) behandler personopplysninger i strid med § 13, §15, §26 eller § 39, eller

f) unnlater å gi opplysninger etter § 19, § 20, § 21, § 40 eller § 44.

2. Ved særdeles skjerpene omstendigheter kan fengsel inntil tre år idømmes. Ved avgjørelsen av om det foreligger særdeles skjerpene omstendigheter skal det blant annet legges vekt på faren for stor skade eller ulempe for den registrerte, den tilsiktede vinningen ved overtredelsen, overtredelsens varighet og omfang, utvist skyld, og om den behandlingsansvarlige tidligere er straffet for å ha overtrådt tilsvarende bestemmelser.

3. Medvirkning straffes på samme måte.

4. I forskrift som gis i medhold av loven, kan det fastsettes at den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer forskriften skal straffes med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler”.

Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 135 kommenterer denne bestemmelsen ved å slå fast at ”... Straffebudet omfatter både ansatte hos den behandlingsansvarlige og andre hjelpere som denne benytter (f.eks databehandlere)”. Formuleringen er vid nok til også å omfatte personvernombud. Dette innebærer at også personvernombud kan straffes dersom vilkårene for straff er oppfylt.

Imidlertid er ikke personvernombudsordningen regulert i personopplysningsloven, men i forskriften. Med hjemmel i personopplysningsloven § 48 siste ledd har personopplysningsforskriften § 10-3 følgende straffebestemmelse: ” *Den som forsettlig eller grovt uaktsomt unnlater å følge reglene i kapitlene 2 til og med 7, samt §§ 8-2, 8-3, 8-4 andre til sjette ledd eller § 8-5 i forskriften her straffes med bøter eller fengsel inntil ett år eller begge deler. Medvirkning straffes på samme måte”.*

Legalitetsprinsippets krav til lovhjemmel for å ilegge personvernombud straff er følgelig oppfylt. Konklusjonen må derfor være at i de tilfeller der personvernombudet grovt uaktsomt eller forsettlig overtrer de plikter som følger av personopplysningsforskriften § 7-12, må vedkommende kunne ilegges reaksjon etter § 48. Imidlertid bør det tas hensyn til forskriftens uklarhet.

Datatilsynet har hjemmel til å ilegge overtredelsesgebyr dersom vilkårene etter personopplysningsloven § 46 er oppfylt, og tvangsmulkt dersom virksomhetene ikke innen en fastsatt frist følger pålegg fra Datatilsynet, jfr. § 47. Det kan spørres om også reaksjoner etter disse bestemmelsene er aktuelle i forhold til personvernombud.

I Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) er følgende kommentert i forhold til personopplysningsloven § 47: ”... Tvangsmulkt kan ikke begynne å løpe før det har vært mulig for den

behandlingsansvarlige å oppfylle pålegget”. Anledning til å ilegge tvangsmulkten er ment som et pressmiddel for å få behandlingsansvarlig til å oppfylle Datatilsynets pålegg.

Dersom personvernombud ikke oppfyller sine plikter, vil behandlingsansvarlig kunne bli gitt en frist for å rette opp forholdet, for eksempel ved å utpeke et nytt personvernombud. Personopplysningsloven § 47 er følgelig ikke aktuell som reaksjonsbestemmelse overfor personvernombudet.

Derimot slår § 46 (1) annet punktum fast at det bare er ved forsettlig eller uaktsomme overtredelser at fysiske personer kan ilegges overtredelsesgebyr. I forarbeidene ble det i forbindelse med denne bestemmelsen skrevet at ”... Datatilsynet vil nå få generell adgang til å gripe inn med pålegg overfor den som overtrer lovens regler”.⁵² Lovgiver klargjør her et ønske om at Datatilsynet skal kunne reagere overfor den som faktisk bryter lovens bestemmelser. Dette må også omfatte personvernombud. Denne bestemmelsen kommer derfor i tillegg til domstolens anledning til å straffe den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser i loven som opplistet i § 48.

Fordelen ved at Datatilsynet ilegger overtredelsesgebyr fremfor domstolsbehandling, er at dette er en smidigere og raskere måte å sanksjonere på. En domstolsbehandling kan være både tids- og ressurskrevende for partene, slik at det vil kunne være fordelaktig for begge parter å ha denne sanksjonsmuligheten ved mindre alvorlige overtredelser.

---

⁵² Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 134.

6 Avsluttende refleksjoner

Fritaket fra meldeplikt er trolig ikke det avgjørende argumentet for behandlingsansvarlig når det utpekes et personvernombud for virksomheten. Det er tidligere i oppgaven vist til at meldeplikten ikke er ikke veldig omfattende siden det kun er behandlingsmåten som skal meldes, og ikke hver gang samme behandling gjentas på forskjellige sett personopplysninger.⁵³

Den kunnskap virksomheter med personvernombud opparbeider seg innen personvernlovgivningen, og som kan medvirke til å sikre at virksomheten ikke bryter personopplysningsloven med forskrifter, er trolig den viktigste begrunnelsen for å utpeke et personvernombud.

Det er som vist i denne oppgaven flere uklarheter knyttet til ordningen med personvernombud. Dels skyldes dette at spørsmål ikke har blitt prøvd rettslig. Hovedsakelig skyldes uklarhetene at ombudsfunksjonen meget kortfattet er nedfelt i en forskriftsbestemmelse. Dette har medført behov for tolkning og presisering fra Datatilsynets side gjennom vedtaksbrevet ved fritak fra meldeplikt og i veiledningsheftet for personvernombud. Datatilsynets stilling som fagkyndig organ kan medføre en uheldig oppfatning av at disse uttalelsene er gjeldende rett.⁵⁴

Jeg har i denne oppgaven stilt spørsmål ved om alle de pliktene Datatilsynet har innfortolket i personopplysningsforskriften § 7-12 faktisk har hjemmel i forskriftsbestemmelsen, noe som blant annet kan få betydning for om de ulike

---

⁵³ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 127.

⁵⁴ Schartum og Bygrave (2006) side 156.

reaksjonsmulighetene etter personopplysningsloven kan benyttes overfor personvernombud.

I Sverige er reglene om personvernombud, inklusive oppgaver og ansvar, direkte hjemlet i loven. En tilsvarende lovregulering i Norge, som departementet foreslo dersom man ønsket å etablere ordningen med personvernombud som et permanent og generelt system,⁵⁵ ville kunne gjøre personvernombudsordningen mer oversiktlig og klar. I tillegg vil en lovfesting kunne gjøre ombudsordningen mer synlig også blant ikke-jurister, og dermed medvirke til å øke antall ombud.

Som vedlagte kommunikasjon med Datatilsynet viser⁵⁶, ser også tilsynet det som ønskelig med en klarere regulering av personvernombudsordningen – helst ved grundigere regulering i selve lovteksten, eventuelt i et eget kapittel i forskriften. Det er å håpe at lovgiver ser viktigheten av at ordningen med personvernombud får en grundig behandling gjennom den demokratiske prosessen en lovvedtakelse er, og hvor ulike hensyn og vurderinger vil kunne komme frem i høringsrunden.

Den muligheten virksomhetene gjennom å utpeke personvernombud har til å sikre riktig behandling av personopplysninger, bør lovgiver legge til rette for gjennom klare lovbestemmelser. Dette vil også kunne medvirke til at Norge bedre sikrer oppfyllelsen av sine menneskerettslige forpliktelser generelt og personverndirektivet spesielt.

---

⁵⁵ Ot.prp. nr. 92 (1998-1999) side 57.

⁵⁶ Se vedlegg ”Svar fra Datatilsynet av 06.04.09” og ”Brev fra Datatilsynet vedrørende lovrevisjon”.

Litteraturliste

Lover:

- 1902 Almindelig borgerlig straffelov (straffeloven) av 22. mai 1902 nr 10.
- 1967 Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) av 10. februar 1967.
- 1969 Lov om skadeserstatning (skadeserstatningsloven) av 13. juni 1969 nr. 26.
- 1978 Lov om personregistre m.m. (personregisterloven) av 9. juni 1978.
- 1999 Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven) av 21. mai 1999, herunder
- Vedlegg 1. Den europeiske menneskerettskonvensjon med protokoller (autentisk engelsk tekst).
  - Vedlegg 2. Den europeiske menneskerettskonvensjon med protokoller (norsk oversettelse).
  - Vedlegg 3. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter med protokoller (autentisk engelsk tekst).
  - Vedlegg 4. Den internasjonale konvensjonen om sivile og politiske rettigheter med protokoller (norsk oversettelse).
- 2000 Lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven) av 14 april 2000 nr. 31.
- 2005 Lov om straff (straffeloven) av 20. mai 2005 nr. 28. (Ikke i kraft)

Forskrifter:

- 2000 FOR 2000-12-15 nr 1265: Forskrift om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften).

Utenlandske lover:

Personuppgiftslag   Personuppgiftslag (1998:204). Departement/myndighet:
Justitiedepartementet L6. [Sverige].

Utenlandske forskrifter:

Personuppgiftsförordningen   Personuppgiftsförordningen (1998:1191). Sverige].

Direktiver og beslutninger:

- Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data
- Europa-parlamentets og rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.
- Norsk oversettelse av direktiv 95/46/EF, inntatt i: Johansen, Michael Wiik, Knut-Brede Kaspersen, Åste Marie Bergseng Skullerud.
Personopplysningsloven Kommentartutgave. Universitetsforlaget, 2001.
- EØS-komiteens beslutning nr. 83/1999 om endring av EØS-avtalens protokoll 37 og vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester). 1999-06-25. Nummer 83/1999.
- Rådets rambeslut 2008/977/RIF av den 27 november 2008 om skydd av personoppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete.

Bøker:

- Bing, Jon *Personvern i faresonen*. Oslo, 1991.
- Boe, Erik *Innføring i juss, Bind 2, Statsrett og forvaltningsrett*. Oslo, 1993.
- Bygrave, Lee A. *Personvern i praksis*. Oslo, 1997,
- Eckhoff Torstein og Jan E. Helgesen *Rettskildelære*. 5.utgave. Oslo, 2001.
- Eckhoff Torstein og Eivind Smith *Forvaltningsrett*. 7. utgave. Oslo, 2003.

- Engelschiøn, Sverre, Christine Lie Ulrichsen, Bjørn Nilsen *Helseregisterloven Kommentartutgave*. Universitetsforlaget, 2002.
- Eskeland, Ståle *Strafferett*. 2. utgave. Oslo, 2006.
- Sejersted, Frederik ... [et al.] *EØS-rett*. 2. utgave. Oslo, 2004.
- Fleischer, Carl August *Folkerett*. 8. utgave. Universitetsforlaget, 2005.
- Gisle, Jon...[et al.] *Jusleksikon*. 2. utgave. Oslo, 2003.
- Hamre, Inger og Helge Stemshaug (red.) *EU- og EØS-relevante tekster*. 4. utgave. Universitetsforlaget, 2004.
- Hov, Jo *Rettergang 1*. Oslo, 2007.
- Johansen, Michael Wiik, Knut-Brede Kaspersen, Åste Marie Bergsens Skullerud. *Personopplysningsloven Kommentartutgave*. Universitetsforlaget, 2001.
- Schartum, Dag Wiese og Lee A. Bygrave *Personvern i informasjonssamfunnet*. Fagbokforlaget, 2004.
- Petersson, Roger og Klas Reinholdsson *Personoppgiftslagen i praktiken*. Norstedts Juridik AB, Sockholm, 2007.
- Blume, Peder *Personregistrering*. 3. rev. Udgave. København, 1996.

Artikler:

- Aulstad, Johan Greger. *Ny Høyesterettsdom som klarlegger forholdet mellom myndighetsmisbrukslæren og kravet om forholdsmessighet (HR-2008-695-A)*. I: Jussens Venner. 2008. Side 262 – 273.
- Berg, Jens Petter. *Personopplysningsvern i et nytt årtusen - kritikk av personopplysningslovproposisjonen*. I: Kritisk Juss. 1999. Side 351 - 376.
- Schartum, Dag Wiese. *Et bedre personvern i Norge? . I: Lov&Data*. 1997 nr. 51. Side 3.
- Schartum, Dag Wiese. *Om forholdet mellom personopplysningsloven og offentlighetsloven mv*. I: Yulex. 2006. Side 29 – 47.
- Schartum, Dag Wiese. *Lov om behandling av personopplysninger*. I: Lov og Rett. 2000. Side 543 – 566.

- Woxholth ,Geir. *Innledning til kontraktsretten*. I: Jussens Venner. 1996. Side 213-241.
- Olsen, Thomas. *Personvernøkende teknologi og identitetsforvaltning*. I: Yulex 2008. Side 69 - 107.

Lovforarbeider:

- NOU 1997:19. Et bedre personvern- forslag til lov om behandling av personopplysninger. Justis- og politidepartementet, JD.
- Ot.prp.nr.92 (1998-1999). Om lov om behandling av personopplysninger (personopplysningsloven).
- Innst.O.nr.16 (2008-2009). Innstilling fra justiskomiteen om lov om endringer i personopplysningsloven mv. (forskriftshjemmel, overtredelsesgebyr og innkreving av tvangsmulkt).
- Ot.prp. nr 71 (2007-2008). Om lov om endringer i personopplysningsloven mv.
- St.prp. nr. 58 (2004-2005): Om samtykke til inngåing av ein samarbeidsavtale mellom Noreg og Eurojust for å styrkje kampen mot alvorlege former for internasjonal kriminalitet. Utenriksdepartementet.
- NOU 2009:1. Individ og integritet. Personvern i det digitale samfunn. Utredning fra Personvernkommissjonen.

Etterarbeider etc.:

- Schartum, Dag Wiese og Lee A. Bygrave. Utredning av behov for endringer i personopplysningsloven. 31. mars 2006.
- Datatilsynets årsmelding 2008. Årsmelding R09/1.
- Datainspektionen. Årsredovisning 2007.
- European Commission: Dataprotection in the European Union. Datacontrollers' perceptions. Analytical Report. Fieldwork January 2008. Report February 2008.

Nettdokument:

- Datatilsynets internettsider om personvernombud:
http://www.datatilsynet.no/templates/Temaforside____1596.aspx [sitert 28.01.09].
http://www.datatilsynet.no/templates/article____1773.aspx [sitert 28.01.09].
http://www.datatilsynet.no/templates/article____1600.aspx [sitert 01.04.09].
- Datatilsynet. *PERSONVERNOMBUD. Ombudets rolle og arbeidsoppgaver (sist oppdatert 2007)*:
http://www.datatilsynet.no/upload/Personvernombud/Veileder%20for%20personvernombud_m_skjema.pdf [sitert 28.01.09].
- Datatilsynets årsmelding 2008:
http://www.datatilsynet.no/templates/Page____718.aspx [sitert 04.04.09].
- Datatilsynets meldeskjema for melding om behandling av personopplysninger:
<http://hetti.datatilsynet.no/melding/>. [sitert 04.04.09].
- Datatilsynets informasjon om bransjenormer:
http://www.datatilsynet.no/templates/article____1084.aspx [sitert 20.04.09].
- Personvernmyndens internettsider:
<http://personvernemnda.no>
- KLAGESAK 2004/06: Klage på Datatilsynets vedtak om at Ullevål Universitetssykehus ved personvernombudet ikke selv får oppbevare koblingsnøkler for forskningsprosjekter:
http://personvernemnda.no/vedtak/2004_6.htm [sitert 28.01.09].
- ”Bransjenorm for behandling av personopplysninger i den norske inkassobrandsjen”:
<http://www.datatilsynet.no/upload/Dokumenter/saker/2008/Bransjenorm%20POL%20versjon%201%203%203%20av%2006%2003%202008.pdf>. [sitert 21.04.09].
- Digi.no (IKT-bransjens nettavis): Personvernombud skal sensurere nettinhold:
<http://www.digi.no/524305/personvernombud-skal-sensurere-nettinhold> [sitert 28.01.09].
- Sunnmørsposten 29.10.2007:
<http://www.datatilsynet.no/upload/Sjekk%20deg%20på%20nettet.pdf> [sitert 28.01.09].

- Datainspektionen Sverige:
<http://datainspektionen.se/>. [sitert 28.01.09].
- Personuppgiftsombud Sverige:
<http://datainspektionen.se/Documents/faktabroschyr-personuppgiftsombudet.pdf>.
[sitert 28.01.09].
- EU: http://europa.eu/index_da.htm.
- Artikel 29-gruppen:
<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/site/mySite/pid/91>. [Sitert 03.04.09].
<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/lang/en/pid/23>. [Sitert 03.04.09].

VEDLEGG

Søknadsskjema personvernombud

Opprettelse av personvernombud og søknad om fritak fra meldeplikten

Fyll ut skjemaet og send det til Datatilsynet. Bruk blokkbokstaver!

1. Om behandlingsansvarlig	
Navn på virksomheten	Organisasjonsnummer
Postadresse	
Postnummer	Sted
Beskriv virksomheten kort (privat/ offentlig, størrelse, hva virksomheten driver med og lignende)	
2. Om personvernombudet	
Navn	Arbeidssted
Postadresse	
Postnummer	Sted
Telefonnummer	E-postadresse
Oppdraget gjelder fra og med (dd.mm.åååå)	
Søllingsbeskrivelse	
3. Annet	
Hvor eller av hvem fikk dere først høre om ordningen med personvernombud?	
4. Dato og underskrift	
Dato, underskrift (beholdningsansvarlig)	Dato, underskrift (personvernombudet)
Navnet skrevet med blokkbokstaver	Navnet skrevet med blokkbokstaver

Datatilsynet

Postadresse: Postboks 8177 Dep 0854 OSLO
Kontoradresse: Tollbugt 5
Telefon: 22 39 69 00
Telefax: 22 42 25 50
Org nr: 974 761 467
Hjemmeside: www.datatilsynet.no

Mal for vedtaksbrev fra Datatilsynet

OPPRETTELSE AV PERSONVERNOMBUD – UNNTAK FRA MELDEPLIKTEN

Datatilsynet viser til Deres søknad av xx.xx.xxxx om opprettelse av personvernombud.

Med hjemmel i personopplysningsforskriftens § 7-12 samtykker Datatilsynet til at det gjøres unntak fra meldeplikten som følger av personopplysningslovens § 31. Datatilsynet gjør oppmerksom på at konsesjonsplikten likevel gjelder.

Samtykket er gitt med følgende vilkår:

1. Vedkommende som virksomheten har utnevnt til personvernombud skal være egnet til, på en uavhengig måte, å vurdere om behandlingsansvarlig overholder reglene i personopplysningsloven.
2. Personvernombudet skal:
  - a. påse at behandlinger av personopplysninger blir meldt til ombudet, og at meldingene inneholder korrekte og tilstrekkelige opplysninger,
  - b. føre en systematisk og offentlig tilgjengelig fortegnelse over behandlingene,
  - c. påse at behandlingsansvarlig har et system for internkontroll som tilfredstiller personopplysningslovens § 14, jf. personopplysningsforskriftens kapittel 3,
  - d. bistå de registrerte med å ivareta deres rettigheter etter reglene om behandling av personopplysninger,
  - e. påpeke brudd på personopplysningsloven overfor behandlingsansvarlig,
  - f. gi Datatilsynet opplysninger dersom tilsynet ber om det, herunder foreta undersøkelser i konkrete saker,
  - g. holde seg orientert om utviklingen innen personvern, og
  - h. gi råd og veiledning til behandlingsansvarlig om behandling av personopplysninger og reglene for dette.
3. Etablering av personvernombud fritar ikke behandlingsansvarlig fra dennes ansvar for at reglene i personopplysningsloven overholdes.
4. Datatilsynet skal informeres dersom avtalen om personvernombud opphører, eller virksomheten endrer personvernombud.
5. Datatilsynet kan trekke tilbake fritaket fra meldeplikten dersom vilkårene for ordningen ikke overholdes, personvernombudet ikke skjøtter sine oppgaver tilfredstillende, eller ordningen av andre grunner ikke fungerer etter sin hensikt.

Dette vedtaket er å anse som et enkeltvedtak i forvaltningslovens forstand, og kan påklages. Klagefristen er tre uker fra mottak av vedtaket, jf. forvaltningslovens § 29.

Personuppgiftslagens bestämmelser om personuppgiftsombud §§ 36-40

36 § Behandling av personuppgifter som är helt eller delvis automatiserad omfattas av anmälningsskyldighet. Den personuppgiftsansvarige skall göra en skriftlig anmälan till tillsynsmyndigheten innan en sådan behandling eller en serie av sådana behandlingar med samma eller liknande ändamål genomförs.

Om den personuppgiftsansvarige utser ett personuppgiftsombud skall detta anmälas till tillsynsmyndigheten. Även ett entledigande av ett personuppgiftsombud skall anmälas till tillsynsmyndigheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från anmälningsskyldigheten enligt första stycket för sådana typer av behandlingar som sannolikt inte kommer att leda till otillbörligt intrång i den personliga integriteten.

Anmälan behöver inte göras om det finns ett personuppgiftsombud

37 § Om den personuppgiftsansvarige har anmält till tillsynsmyndigheten att ett personuppgiftsombud utsetts och vem det är, behöver anmälan enligt 36 § första stycket inte göras.

Personuppgiftsombudets uppgifter

38 § Personuppgiftsombudet skall ha till uppgift att självständigt se till att den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed samt påpeka eventuella brister för honom eller henne.

Har personuppgiftsombudet anledning att misstänka att den personuppgiftsansvarige bryter mot de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter och vidtas inte rättelse så snart det kan ske efter påpekande, skall personuppgiftsombudet anmäla förhållandet till tillsynsmyndigheten.

Personuppgiftsombudet skall även i övrigt samråda med tillsynsmyndigheten vid tveksamhet om hur de bestämmelser som gäller för behandlingen av personuppgifter skall tillämpas.

39 § Personuppgiftsombudet skall föra en förteckning över de behandlingar som den personuppgiftsansvarige genomför och som skulle ha omfattats av anmälningsskyldighet om ombudet inte hade funnits. Förteckningen skall omfatta åtminstone de uppgifter som en anmälan enligt 36 § skulle ha innehållit.

40 § Personuppgiftsombudet skall hjälpa registrerade att få rättelse när det finns anledning att misstänka att behandlade personuppgifter är felaktiga eller ofullständiga.

Svar av 09.02.09 fra kontaktsenteret EUROPE DIRECT

Fra: cc_citizen_reply@edcc.ec.europa.eu
[cc_citizen_reply@edcc.ec.europa.eu] **Sendt:** ma 09.02.2009 17:57

Til:

Kopi:

Emne: RE: [Case_ID: 0115758 / 0000000] Direktiv 95/46/EF - personverndirektivet

Vedlegg:

DA-115758-43-C-08

Hej

Vi bekræfter hermed, at vi har modtaget din e-mail. På grund af tekniske problemer er vores svar på din henvendelse blevet alvorligt forsinket. Vi undskylder uforbeholdent for eventuelle ulemper dette kan have medført, og vi kan forsikre dig at de nødvendige forholdsregler er blevet taget for at sikre at problemet ikke gentager sig.

I forlængelse af din forespørgsel kan vi informere dig at du kan finde information om beskyttelse af individer i forbindelse med behandling af personoplysninger på hjemmesiden for Generaldirektoratet (GD) for Retlige Anliggender, Frihed og Sikkerhed. Her finder du et afsnit omkring beskyttelse af data og der er en liste af beslutninger truffet af de Europæiske Fællesskabers Domstol som kunne være interessant for dig. Du kan få adgang til hjemmesiden på nedenstående URL:

http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/law/index_en.htm#caselaw

Du kan finde mere information om processen og implementeringen af Direktivet på hjemmesiden for GD for Retlige Anliggender, Frihed og Sikkerhed. Her er der links til forskellige rapporter og anden dokumentation som er relevant i forhold til Direktivet. Du kan få adgang til hjemmesiden på nedenstående URL:

http://ec.europa.eu/justice_home/fsj/privacy/lawreport/index_en.htm#firstreport

For yderligere information om beskyttelse af data kan du kontakte det nationale kontaktpunkt i Norge som har følgende adresse:

Datatilsynet

The Data Inspectorate

P.O.Box 8177 Dep

N - 0034 OSLO

Tel. +47 22 39 69 00

Fax +47 22 42 23 50

e-mail: postkasse@datatilsynet.no

<http://www.datatilsynet.no/>

Endeligt, hvis du har brug for yderligere information beskyttelse af personlige data i EU anbefaler via at du kontakter ovenstående Generaldirektorat på nedenstående email:

JLS-C5@ec.europa.eu

Vi håber at denne information har været behjælpelig

Med venlig hilsen

Kontaktcentret EUROPE DIRECT

Lissabontraktaten – EU gearret til det 21. århundrede http://europa.eu/lisbon_treaty/index_da.htm

Sig din mening om EU http://europa.eu/debateeurope/index_da.htm

Erklæring om ansvarsfraskrivelse

Bemærk: Vi gør vores bedste for at tilvejebringe de ønskede oplysninger eller henvise dig til en relevant kilde. Vi kan dog ikke fremsende kommentarer til specifikke emner vedrørende EU's politikker, og oplysninger tilvejebragt af EUROPE DIRECT kan ikke betragtes som juridisk bindende.

-----Original Message-----

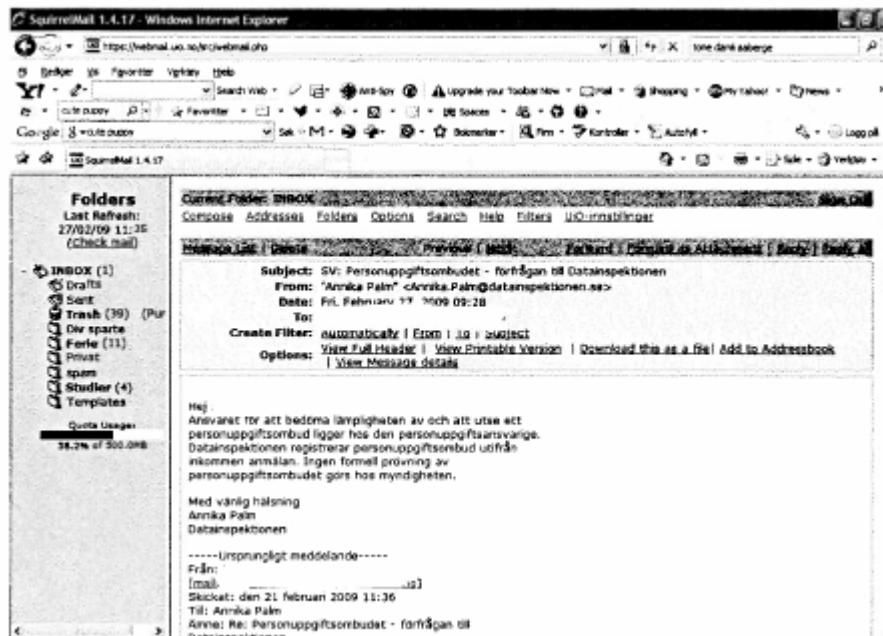
From: "cc_citizen_reply@edcc.ec.europa.eu" <cc_citizen_reply@edcc.ec.europa.eu>

Sent: 09 February 2009 17:57

To: "CC_STRUCTURED@EDCC.ec.europa.eu" <CC_STRUCTURED@EDCC.ec.europa.eu>

Subject: [Case_ID: 0115758 / 0000000] Direktiv 95/46/EF - personverndirektivet

Svar fra Datainspektionen, Sverige

Svar fra Datatilsynet av 06.04.09

<https://webmail.uio.no> - Vedr personvernombud

Page 1 of 3

From: "Stian D. Kringlebotn" <stkr@Datatilsynet.no>
Subject: Vedr personvernombud
Date: Mon, April 6, 2009 14:38
To: [redacted]

Hei

Vi viser til de to e-postene av 27. mars 2009 med spørsmål om forskjellige aspekter ved personvernombudsordningen (limt inn nederst).

I den ene e-posten nevner du arbeid med regelverksutvikling.

I sammenheng med personvernombudsordningen, er dette kanskje særlig viktig. Som kjent, er dagens bestemmelser både få og bortjemte. Situasjon åpner for mye uklarheter og spørsmål. En del av dine spørsmål poengterer egentlig denne situasjonen. Det samme kan nok også sies om våre ikke alltid så "glassklare" svar.

I tillegg kommer det forhold at ombudsordningen i mange henseender fremdeles er ung. Selv om personopplysningsloven har vært i kraft siden 2001, var det i 2005 under 20 ombud. Først i 2007 var tallet ca 100. Det har heller aldri vært gjort en større evaluering av ordningen. Dette ville vært ønskelig.

I sammenheng med og i forlengelse av det ovenforstående, er det et også et annet viktig moment. Mange temaer forbundet med PVO er problemstillinger som Datatilsynet (så langt) ikke har hatt en praktisk erfaring med. Spørsmål må derfor mer besvares på et prinsipielt grunnlag eller ut fra tenkte tilfeller. En forvaltningspraksis hvor ulike aspekter er blitt satt på spissen, mangler i mange tilfeller. Dette gjelder også en del av de spørsmål du stiller.

Personopplysningsloven skulle vært revidert 4 år etter den ble trådte i kraft, noe som så langt ikke har blitt gjennomført. Etter de signaler vi nå får, er en revisjon nært forestående.

Tilsynet har hatt en intern prosess hvor forskriften har vært diskutert. I sammenheng med personvernombudsordningen, ser Datatilsynet et klart behov for både en tydeliggjøring og nærmere spesifiseringer. Det gjelder mange aspekter ved personvernombudsordningen, herunder også ombudets oppgaver. Det gjelder også Datatilsynet oppgaver i sammenheng med ombudene. (Jeg legger her ved kopi av et nylig sendt brev til FAD. Ombudsordningen er også nevnt her på side 3.)

Ett av dine spørsmålene vedrører listen over de gjøremål ombudet skal utføre, nærmere bestemt å gi opplysninger dersom tilsynet ber om det, herunder foreta undersøkelser i konkrete saker.

Det er gjort noen forsøk på å finne ut om dette ved noen anledning er brukt på en slik måte du antyder, uten å finne noe eksempel .

Vi ser at ditt spørsmål poengterer noe viktig: Formuleringen i vedtaket er ikke god nok for å unngå misforståelser. Eller for den del, og litt etter hvordan man leser formulering, å forstå hvor begrenset det er tenkelig å gjøre bruk av en slik oppgave. Det gjelder både med tanke på hvor langt tilsynet vil ha hjemmel til å kreve informasjon spesielt fra ombudet, og ikke mindre, hvor lite ønskelig det vil være å sette ombudet i en vanskelig situasjon. Vi merker oss derfor ditt spørsmål med interesse, og som noe som må medbringes videre.

Det er riktig at Datatilsynet ikke anser at ombudet har et krav på seg til selvstendig, og på eget initiativ, å informere tilsynet om brudd på personopplysningsloven. Plikten er knyttet til å påpeke brudd overfor den behandlingsansvarlige.

https://webmail.uio.no/src/printer_friendly_bottom.php?passed_ent_id=0&mailbox=L... 07.04.2009

Datatilsynet mener heller ikke å kunne pålegge ombudet å fungere som tilsynets "forlengt arm". Men Datatilsynet kan etter lovens § 44 kreve bistand i den behandlingsansvarlige organisasjon. I så måte står ombudet egentlig ikke annerledes en andre. Men det er ofte likevel en forskjell fordi ombudet er en ressursperson som både kjenner organisasjonen, regelverk og virksomhetens organisering av arbeidet med personvern.

I mange tilfeller er ombudet sentral i kommunikasjonen mellom virksomheten og Datatilsynet, det være seg i pågående saker eller veiledning om noe konkret (for eksempel innføring av nytt datasystem). I en slik sammenheng er det ikke sjeldent at det er ombudet står for kommunikasjonen fra virksomhetene, eller bistår som en bidragsyter. (Men det er vel neppe denne type situasjon du stiller spørsmål ved?) At ombudet inngår i en slik sammenheng som gjerne involverer ønske om informasjon, redegjørelser og ytterligere avklaringer (kanskje også på begge sider), i og forståelse med behandlingsansvarlig, er ikke uvanlig.

Du har også et spørsmål i sammenheng med det juridiske ansvaret som står i punkt 8 i veilederen: "Men hva om personvernombudet forsettlig eller grovt uaktsomt foretar handling som medfører brudd på pol?"

Den behandlingsansvarlige vil fremdeles være ansvarlig for etterlevelse av personopplysningsloven under sitt behandlingsansvar. Det gjelder også eventuelle handlinger utført av ombudet under samme behandlingsansvar. Men om personvernombudet "forsettlig eller grovt uaktsomt" foretar handlinger som medfører brudd på personopplysningsloven, må man jo stille seg spørsmål ved hvor egnet vedkommende er til å inneha en rolle som personvernombud.

Tilsynet kan trekke sitt samtykke tilbake. Også på dette feltet har vi ingen forvaltningspraksis. Vi er ikke kjent med en situasjon så langt som har fått tilsynet til å vurdere dette.

Når det gjelder eventuelle avtalerettslige forhold mellom den behandlingsansvarlige og ombudet, eksempelvis oppgaver nedfelt i en arbeidskontrakt, er det noe tilsynet ikke er en part i. Tilsynets rolle vil være avgrenset til å vurdere hvorvidt vedtaket om personvernombud skal trekkes tilbake.

Mvh

Stian D. Kringlebotn
Datatilsynet

-----Opprinnelig melding-----

Fra: k [mailto:k]
Sendt: 29. mars 2009 19:03
Til: Stian D. Kringlebotn
Emne: ytterligere spørsmål vedr personvernombud

Hei

Jeg har et annet spørsmål i forbindelse med personvernombud. Det gjelder det som er skrevet i punkt 8 i veiledningsheftet om det juridiske ansvaret.

Der står det at den behandlingsansvarlige fortsatt vil ha ansvaret dersom det skjer en ulovlig behandling av personopplysninger. Det er jo greit hvis det til syvende og sist skyldes et brudd behandlingsansvarlig er skyld i. Men hva om personvernombudet forsettlig eller grovt uaktsomt foretar handling som medfører brudd på pol?

Det står også at personvernombudet imidlertid vil være avtalerettslig forpliktet overfor den behandlingsansvarlige. Hva legger dere i det, og hva tenker dere vil kunne være konsekvenser etter vanlig avtalerett?

På forhånd takk for svar fra

k

- - -

Hei

Takk for i går. Det var interessant å få være med på kurset deres, og ikke minst å få snakket med både dere og personvernombud.

Som avtalt sender jeg deg mitt spørsmål: I vedtaksbrevet til nye personvernombud skriver dere at personvernombud skal gi Datatilsynet opplysninger dersom tilsynet ber om det, herunder foreta undersøkelser i konkrete saker. Mener Datatilsynet det har hjemmel for å pålegge personvernombud en slik plikt? Og hva er i så fall hjemmelsgrunnlaget? Dersom det menes å være hjemmel for denne plikten - står da ikke denne noe i strid med ombudets valgrett til å melde ifra til tilsynet om brudd på loven?

En av dere fortalte meg at det jobbes med å lage mer utfyllende forskrift om personvernombudsordningen - er det mulig å si noe om hvor langt har dette arbeidet kommet?

På forhånd takk for svar, og riktig god helg fra

t

>

> > <<SKMBT_C45009040610060.pdf>>

Attachments:

untitled-[1.2]

Size: 11 k

Type: text/html

SKMBT_C45009040610060.pdf

Size: 2.9 M

Type: application/pdf

Info: SKMBT_C45009040610060.pdf

Brev fra Datatilsynet vedrørende lovrevisjon

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep

0030 OSLO

Deres referanse
200900920

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
09/00504-2 /KE

Dato
3.april 2009

Etterkontroll av Personopplysningsloven - Fornyings- og Administrasjonsdepartementet

FAD etterspør i brevet av 26. mars 2009 Datatilsynets vurderinger av forholdet mellom personopplysningsloven og -forskriften. Etter Datatilsynets vurdering hadde det vært ønskelig å se på regelverkets materielle innhold før det vurderes hvor bestemmelsene skal plasseres. Datatilsynet antar at det vil skje vesentlige endringer i personopplysningsloven som følge av lovrevisjonen. Disse antakelsene er bygget på tidligere dialog vedrørende lov- og forskriftsendringer, herunder Datatilsynets forslag til endringer i lov og forskrift, samt Scharium og Bygraves to rapporter vedrørende behov for endringer i personopplysningsloven. Datatilsynet tar imidlertid til etterretning den fremgangsmåten som Justisdepartementet (JD) har lagt opp til.

I og med at Datatilsynet ikke kjenner til hvordan JDs lovforslag vil se ut, er vår tilbakemelding i hovedsak basert på dagens regelverk, samt en antakelse om at enkelte av forslagene fra Scharium/Bygrave vil bli lagt til grunn. Datatilsynet understreker at denne tilnærmingen har vesentlige begrensninger. Som eksempel kan nevnes Scharium/Bygraves forslag om å flytte forskriftens § 1-3 opp i personopplysningsloven fordi bestemmelsen utgjør en vesentlig begrensning i lovens virkeområde. Etter Datatilsynets vurdering er imidlertid hovedspørsmålet vedrørende § 1-3 om bestemmelsen skal oppheves eller ikke. Som det fremkommer nedenfor er Datatilsynets primære oppfatning at § 1-3 bør oppheves.

Datatilsynet har internt et arbeide gløende som ser på personopplysningsforskriften og søker å se på om det bestemmelser der som bør endres sett fra vårt ståsted. Dette kobles naturlig opp mot personopplysningslovens bestemmelser slik at problemstillingen som henvendelsen reiser er vi kjent med.

På grunn av den tilmålte tid vi er gitt på det nåværende tidspunkt nevner vi i vårt svar kun noen problemstillinger vi ser for oss at andre høringsinstanser bør utfordres til å se nærmere på.

Datatilsynet tar også forbehold om å komme tilbake til problemstillingene vi her nevner og andre temaer som høringsrunden måtte foranledige.

Postadresse: Postboks 8177 Dep 0034 OSLO	Kontoradresse: Tollbugt 3	Telefon: 22 39 69 00	Telefax: 22 42 23 50	Org.nr: 978 761 407	Hjemmeside: www.datatilsynet.no

Interkontroll og informasjonssikkerhet

Datatilsynet har både overfor Fornyings- og administrasjonsdepartementet og Justisdepartementet tidligere sendt over innspill i lovrevisjonsarbeidet som berører dette temaet.

Problemstillingen vi mener bør frem i en høringsomgang er om det er balanse mellom det som er regulert i lov og forskrift, samt om det er balanse mellom temaene i dagens regelverk.

Fødselsnummer

Datatilsynet har i 2008 gjennomført et prosjekt internt som så på bruken av fødselsnummer. Temaet er også behandlet i rapporten fra Sakturn og Bygrave. Dette viser at mange har viet dette temaet stor oppmerksomhet og mange er opptatt av hvordan offentlige og private aktører relaterer seg til bruk fødselsnummer i forskjellige sammenhenger. Datatilsynet mener at dette er et tema som bør ha særskilt fokus i en høringsrunde om revisjon av personverregelverket for å høre om dette bør være gjenstand for en detaljert lovregulering eller om det skal fremkomme i forskriften, som er en noe mer dynamisk reguleringsform.

Behandling av personopplysninger som er nødvendig av hensyn til rikets sikkerhet § 1-2
Datatilsynet har ingen merknader til plasseringen av denne bestemmelsen. Datatilsynet har imidlertid enkelte merknader til innholdet i denne. Etter vår vurdering bør det ikke være noe generelt unntak fra Datatilsynets og Personvernemndas kompetanse på området. Det bør imidlertid være unntak fra Datatilsynets kompetanse for sikkerhets- eller beskyttelsesgraderte opplysninger over et visst nivå (konfidensielt/strengt fortrolig). Videre bør unntaket fra konsesjons- og meldeplikt knyttes opp mot opplysningenes skjermingsbehov og ikke til om behandlingen av opplysningene er nødvendig av hensyn til rikets sikkerhet mv. eller ikke.

Behandling av personopplysninger i rettspleien mv. § 1-3

Som nevnt ovenfor er Datatilsynets primære oppfatning at bestemmelsen bør oppheves slik at personopplysningsloven kommer til anvendelse også innenfor rettspleien – så sant ikke det er gitt særskilte bestemmelser på området. Bestemmelsen er kommentert i den kongelige resolusjonen som ble gitt ifm. vedtakelsen av loven. Begrunnelsen som er gitt for denne er at unntak fra innsyns- og varslingsregler er nødvendig for ikke å umuliggjøre politiets etterretnings- og etterforskningsarbeid. Etter Datatilsynets vurdering bør imidlertid dette hensynet kunne ivaretas innenfor personopplysningsloven forutsatt at det gjøres enkelte presiseringer i denne. En opphevelse av bestemmelsen vil medføre at personopplysningsloven vil gjelde der annen lovgivning ikke sier noe om behandlingen, jf. lovens § 5. Dette vil danne et sikkerhetsnett for behandlingen av personopplysninger på området. Når ny politiregisterlov trer i kraft vil særbestemmelser i denne uansett gå foran personopplysningsloven.

Fjernsynsovervåking

I sammenheng med fjernsynsovervåking, er det et klart behov for en nærmere gjennomgang av hva som bør være regulert i loven og hva som bør være regulert i forskriften.

Tilsynet ser det som ønskelig at det vurderes å flytte deler av det som i dag er regulert i forskriften opp til loven. Ett eksempel kan være hovedregelen for sletting av opptak i

forskriftens 8-4 (og at unntak fra hovedregelen heller blir stående i forskriften). Et annet eksempel kan være rett til innsyn etter forskriftens § 8-5.

Også flere av lovbestemmelsene vil være av interesse å utdype eller klargjøre. Ett eksempel er § 37, og hva som mer praktisk skiller den overvåking som kan falle inn under første ledd og den overvåking som er omfattet av andre ledd. Med dagens rett til innsyn i opptak, eksisterer det også et skille etter om overvåkingen er omfattet av § 37 andre ledd eller ikke. Dette bør vurderes nærmere. Datatilsynet ser mer og mer sjeldent rene analoge overvåkingsanlegg. En mulig tilnærming kan være å kun trekke et skille mellom overvåking med eller uten opptak.

Nåværende § 40 om varsling i loven setter kun krav om en liten informasjonsmengde. Tilsynet har i konkrete saker sett at dette er problematisk. Om overvåkingen kun er aktiv deler av døgnet, og det ikke eksisterer tilgjengelig informasjon om dette, vil mange tro de er overvåket når de ikke er det. Det settes i dag heller ikke krav om at kontaktopplysninger skal oppgis på varselsskilt, eller om overvåkingen er med eller uten opptak. I forbindelse med varsling, vil det være tjenelig med en vurdering av innholdet i denne (og om detaljer skal reguleres i forskrift eller lov).

Datatilsynet ser det som tjenelig at høringsinstansene får gi sin uttalelse om begrepet "fjernsynsovervåking" bør byttes med et mindre gammelmodig, men dekkende ord. Tilsynet mener ordet "kameraovervåking" bør vurderes. Videre at en sontring mellom "monitorering" og "opptak" som begreper vurderes.

Personvernombud

Ombudsordningen bør komme tydeligere frem. Dagens noe bortgjente plassering i forskriften er fra vår side lite ønskelig. Ordningen bør vurderes løftet fra forskriften til loven. Et egen kapittel i forskriften kan også vurderes.

Uavhengig av hvor og hvordan, personvernombudets rolle og oppgaver bør komme tydeligere frem. Det samme gjelder også formålet med ordningen.

Ett blant flere forhold som er av interesse å gå nærmere inn på, er kravet til uavhengighet og hva som skal ligge i dette.

Personvernombudsordningen har et stort potensial for et godt personvern i virksomheter. Men ordningens omfang, og Datatilsynets rolle og medvirkning i denne sammenhengen, må ikke ses løst fra et ressursperspektiv. For de virksomhetene som har valgt ombudsordningen har det blitt lagt vekt på ulike fordeler eller aspekter ved ordningen. Men sentralt for de fleste er det å bygge opp kompetanse innenfor personvern og regelverk. Tilsynets medvirkning i denne sammenheng er både gledelig så vel som ressurskrevende. Og ressursene som brukes på dette øker i takt med antallet ombud. Dette er ikke bare knyttet til stadig nye virksomheter som oppnevner ombud, men også virksomheter som har ordningen fra før, og som av ulike grunner oppnevner et nytt ombud (permisjoner, jobbyte mv).

Kredittopplysningsvirksomhet

Personopplysningslovens § 3 fjerde ledd åpner for at det kan gis nærmere regler for kredittopplysningsvirksomhet i forskrift. Slik regulering følger i dag av personopplysningsforskriftens kapittel 4. Bestemmelsene i kapittel 4 regulerer blant annet utlevering av kredittopplysninger, gjenpartsplikt og konsesjonsplikt.

Det følger av personopplysningsforskriftens § 4-5 at det kreves konsesjon fra Datatilsynet for å drive kredittopplysningsvirksomhet. Kredittopplysningskonsesjonen gir detaljerte regler og vilkår for bruk av kredittopplysninger. I praksis er konsesjonen en såkalt standardkonsesjon som er lik for alle kredittopplysningsbyråene som får tillatelse til å drive kredittopplysningsvirksomhet. Per i dag har åtte virksomheter konsesjon fra Datatilsynet.

Det støregne med reguleringen av kredittopplysningsvirksomhet, jf. personopplysningslovens § 3 fjerde ledd og personopplysningsforskriftens § 4-1 annet ledd, er at personopplysningsloven og reglene om kredittopplysningsvirksomhet også gjelder for behandling av kredittopplysninger om andre enn enkeltpersoner. Utvidelsen av personopplysningsregelverkets rekkevidde på dette området er begrunnet med at også næringsdrivende har et behov for vern i forbindelse med adgangen til å foreta kredittvurderinger.

Det finnes lovgivning på kredittopplysningsområdet både i Sverige og Finland. I Sverige er det et flersporet system som i Norge, med både lovregulering, forskriftsregulering og krav om konsesjon fra Datainspektionen for gitte typer kredittopplysningsvirksomhet. Den svenske "kredittopplysningslagen" (1973:1173) og "kredittopplysningsförordningen" (1981:955) går imidlertid lenger enn personopplysningsforskriftens kapittel fire i å klargjøre hvordan behandlingen av personopplysninger kan skje.

Det foretas flere og flere kredittvurderinger, og da særlig kredittvurderinger av enkeltpersoner. Fremgangsmåten for innhenting av vurderingene har i tillegg endret seg i stor grad fra skriftlige vurderinger, via brev, til bruk av online tilgang til kredittopplysningsbyråenes databaser. Den faktiske utviklingen er ikke fulgt opp med endringer i lovverket, noe som medfører at store deler av kapittel 4 i personopplysningsforskriften er utdatert. Datatilsynet har forsøkt å fange opp noe av utviklingen gjennom regulering i standardkonsesjonen, men ser man bestemmelsene i forskriftens kapittel 4 og kredittopplysningskonsesjonen i sammenheng, fremstår ansvarforholdene som uklare.

Kredittopplysningsforetakene har i praksis overlatt mye av ansvaret til etterspørerne av opplysninger i forhold til når kredittvurderinger kan innhentes, hvilke opplysninger som er nødvendig i den forbindelse og hvor lenge vurderingene kan lagres. Særlig gjelder dette i forhold til det utlesende kravet om saklig behov i forskriftens § 4-3 første ledd. Etterspørere har imidlertid mangelfulle forutsetninger for å vurdere disse spørsmålene, all den tid bestemmelsene i personopplysningsforskriftens kapittel 4 og standardkonsesjonen retter seg mot kredittopplysningsforetakene.

Av Ot. Prp. nr. 92 (1998-99) fremgår det imidlertid av punkt 7.5 at "departementet er av den vurdering at reglene om kredittvurdering på sikt bør lovreguleres, enten som del av den nye personopplysningsloven eller ved en egen lov om behandling av kredittopplysninger."

Rapporten fra Schartum og Bygrave, "Utredning av behov for endringer i personopplysningsloven" side 17-18, fremhever at unntaket fra skillet mellom juridiske og fysiske personer på dette området kommer i konflikt med ønsket om å renskjære personopplysningslovens saklige virkeområde. Det understrekes likevel at det er ønskelig at juridiske personer gis et vern i forbindelse med kredittopplysningsvirksomhet. I utredningen anbefales det at en bestemmelse tilsvarende forskriftens § 4-2 annet ledd plasseres i annen lovgivning vedrørende bank- og finansieringsvirksomhet, uten at det tas konkret stilling til hvor bestemmelsen bør plasseres.

Datatilsynet støtter konklusjonen i rapporten fra Schartum og Bygrave om reguleringen av kredittopplysningsvirksomhet bør plasseres i en egen lovgivning. Tilsynets erfaring viser at det ikke fremstår som naturlig for etterspørere av kredittopplysninger om juridiske personer, å gjøre seg kjent med de særegne bestemmelsen i personopplysningsregelverket på dette området.

Datatilsynet er imidlertid av den oppfatning at også andre hensyn taler for en særlig regulering av kredittopplysningsvirksomhet, det være seg i egen lov eller forskrift. Flere materielle regler vil gjøre forutberegnligheten bedre. Særlig gjelder det for den store gruppen av etterspørere av kredittvurderinger, som også vil ha plikter og rettigheter i forbindelse med innbeting av kredittopplysninger, så som adgangen til å innbente vurderingen, oppfyllelse av kravet til saklig behov, oppbevaring og sletting av opplysningene. Per i dag er etterspørerne avhengig av tilfredsstillende informasjon fra kredittopplysningsvirksomheten for å opptre i tråd med reguleringen. Datatilsynets erfaring har vist at denne informasjonsoverføringen til en viss grad svikter.

Moff Hilsen

Georg Apønes
direktør

Kim Ellertsen
avdelingsdirektør

2 Sunnmørsrapporten
Mandag 29. oktober 2007

RYKKE SÆVIK
rykkesaev@smpp.no
MONA SKJONG
mona.skj@smpp.no

TRINE ENGUS
trineengus@smpp.no
PROSODEN TUNN
trude.stevland@smpp.no

ELISE SÆVIK
elisesaev@smpp.no
HILDEGARD BERG
hildegard.berg@smpp.no

ELASTEN LILJEMAN
elasten.lilj@smpp.no

lokal

Alesund
Giske
Stodje
Sula

«Helse Sunnmøre er det mest effektive helseforetaket i regionen, og det bør også gi seg utslag i neste års budsjett»
Ledet, del 2, side 7

Sunnmørsrapporten presenterer

Organisasjonen Olaftrønd i Verne har ingen ting å gjere med de innsatte pengene til barnhjemmabarn i Romania som fortsatt står uert på konto etter 17 år. Det opplyser organisasjonens tidligere leder, Håny Mølvær. Han presenterer til pengene del i drøser sag om ble samlet inn av Junior Chamber i Trondheim, og så av Alesundsrådet om en Olaftrønd i Verne slik det ble opplyst i Fredagsutgaven av Sunnmørsrapporten.

Sunnmørsposten

Gründet 1980

Ansvar. redaktør (konst.): Harald Kjellis
Adm. dir. (konst.): Livar Flycht
Utgiver: Sunnmørsposten AS

Hovedkontor

Postadresse: Postboks 123, 6010 Alesund
Brevkassadresse: Ray segta 10, Alesund
Søntidstid: 7 0 12 00 00
Ikke anslaget: 02.30-03.00, Lørdagsavg: 08.00-03.00
E-post: redaksjon@smpp.no
abo@smpp.no
annonse@smpp.no

Fax redaksjonen: 70 12 46 42
Fax sporten: 70 30 41 50
Fax annonse: 70 12 59 77
Fax abonnement: 70 12 59 77
Fax adm.: 70 12 90 50
Ringlinje: 7050 0578144

Avdelingskontor

Molde:
Juliusveggen 34, 6412 Molde
Tlf: 71 25 24 44, Fax: 71 21 60 25
Jan-F. Albertsen: 70 34 37 14, Mob: 90 20 12 29
Oslo:
Pb. 6684 St. Olavs plass, 0129 Oslo
Brevkassadr.: Pilestredet 8, Oslo
Tlf: 22 41 94 25, Fax: 22 41 94 25
Gullik, Sosialtjen.: 22 79 62 03, Mobil: 92 49 82 30
Utstein:
Pb. 400, 6057 Utstein
Brevkassadr.: Myrlegata 2, Utstein
Tlf: 70 0112 30, Fax: 70 01 21 20
Kari-Petter Lovell, Mobil: 90 02 72 31
Torill Myrnes: 70 05 66 52, Mobil: 90 20 12 25
Stranda:
Pb. 110, 6300 Stranda
Brevkassadr.: Sjøgata 13, Stranda
Tlf: 70 26 02 54, Fax: 70 26 12 62
Kjell Tandstad: 70 25 22 32, Mobil: 90 20 12 31
Sjøen:
Pb. 260, 6761 Sjøen
Brevkassadr.: Tomtegt 14, Sjøen
Tlf: 57 87 16 24, Fax: 57 87 35 20
Arne-M. Tommasgard: 57 87 94 08, Mob: 9138 51 27
Volde:
Pb. 26, 6301 Volde
Brevkassadr.: Kvernegata 31, Volde
Telefon: 70 07 21 50, Telefax: 70 07 76 12
Knut A. Amalpry: 70 07 94 44, Mob: 90 90 04 75
Hild Nordal, Mob. Tel: 90 20 12 23
Armenes avdeling Volde:
Telefon: 70 12 50 00
Trysil: Edla Tysk Nordvest

Tipstelefon 800 30 007

Sunnmørsrapporten betaler hver måned med L.O.D.O krones for hver av de fire bestillingsene. Dessuten betales en del tips som brukes med Planlokk. Vi ønsker gjerne å utgi tips som er tydelige og identifikable.

Sjekk deg på nettet

Med jevne mellomrom bør du google deg selv. Rådet kommer fra Helge Veum i Datailsynet.

DA TASSA MDALE. –Det går stadig opp og galt, sier overingeniør Helge Veum i Datailsynet, og viser til offentlige etaters som legger ut informasjon på internett.

Over 40 sosialtjenester i Alesund kommune ble nærnet på kommunens nettsider. Datailsynet ble rødekket etter at Sunnmørsposten tok tak i den tidligere i år. Sluttrapporten fra Datailsynet vil foreligge nær årsskiftet. Datailsynet ble oppgitt ved en tilfeldig sjekk.

–Vi bør alle google oss selv av og til, og se hva som ligger ute på nettet om oss. Der gjør jeg selv av og til, med jevne mellomrom. Noe er hva det offentlige legger ut, noe annet er hva venner og andre gjør. Du bør gjøre en kontroll, sier Veum.

–Hva har du funnet om deg selv når du googler?

–Surt sett er det saker i forbindelse med hva jeg har sagt til journalister. Men også å bare jeg skriver på jobb uttømmelig for å være å søke på nettet. Og man kan opplyse at trykkesaker og håndskrevne dokumenter spretter opp med alle skrivemåte dine, sier Veum.

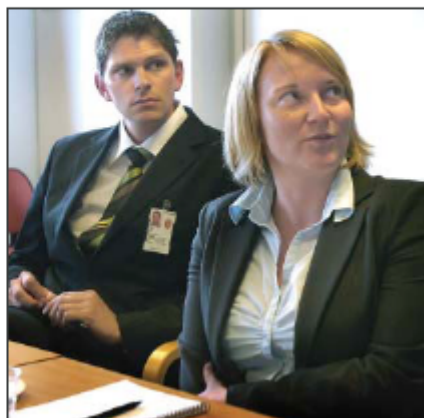
«Google». Sunnmørsposten Google Veum.

–De endstiges landstørbund, nei det er ikke jeg som er med en der. Det er min nettsider, påpeker Veum.

–Bruk fingern på Fjeldstad?
–Ja, det er meg, vedgår han. Informasjon om han og boretstager, at han har sprunget halvmaraton på Svalbard og delstat som assistent i forbindelse med undervernstotografiering er noe av det vi kan finne om han.

–Hva har du funnet om deg selv som du har reagert på?

–Ikke så mye. Men det er mest mengden av informasjon, en sammenheng av alt det offentlige og alt det private. Både det ikke verra skulle bli lagt ut, turt i sosial sammenheng. Jeg

Hva bør sjekke hvilen informasjon som legges ut på nett om seg selv en gang imøtaden. Rådet kommer fra Helge Veum i Datailsynet, som i googlen seg selv jærlig. Her er Veum sammen med journalisten i Alesund Christiane St. Olesse i Datailsynet.

98931070

har og vært med på en del idrettsarrangementer. Da er det greit med bilde og navn, men ikke når en kan knytte det til en for omfattende CV på nettet, sier Veum.

–Hva gjør man når man finner noe om seg selv, som ikke bør ligge på internett?

–Man bør kontakte de som har lagt det ut om man ikke synes det er greit, sier Veum. Datailsynet har også på på sin hjemmeside en del råd.

–Jeg har selv blitt overraska og fælt over et sammenslutning med informasjon om arbeid, hobby og frid, noe som kan ligge en CV på nettet, sier Veum.

Går galt. Datailsynet har ikke funnet datakandaler som bakt tilsvarer den som skjedde med Alesund kommune og sosialtjenestene.

–Ikke akkurat det samme, men det er andre sider ved det vi fant i Alesund, og der vi ser at det stadig opp og galt. Når flere skal ha tilgang til informasjon, og dette skal legges ut på internett, skjær det opp og flere til i forhold til sikkerhetssoner som rammes. For var skadeomfanget begrenset, fordi de bare var media som fikk tilgang til postlister. Men nå legges disse ut på nettet, og da blir skaden oppetvedig hvis det er kommet med sensitiv informasjon, sier Veum.

Han peker på at det er et ut av beining en ny foreskrift om offentlighet, hvor det blant annet vurderes i hvilken grad postlister i det offentlige skal være tilgjengelig på søkemotorer som «google». «Det er postlister kun skal være tilgjengelig på gå inn på kommunens egne sider.

MONA SKJONG
mona.skj@smpp.no

Vil ha slutt på p-patroljer

PARBERING. Aspy bydelstvalg ber om at ordning med motbale parkeringspatroljer i halsene og om natta vurdres omgående. Vårigere oppgaver må prioriteres, mener bydelstvalget.

I et brev til Alesund Parkering blir det vist til at både bydelstvalgets medlemmer og bare på Aspy ved se syn har observert at ordning har vært praktiseret uensidig i enkelte. Bør utskrevet på kveldstid og om natta i lite trafikkerte gater der parkering ikke har vært til nytte for noen.

Hindrer god dialog. «Det betyr ned betones respekt for parkeringsmessige og hindrer en god dialog for å finne fram til ordninger som er til det beste for fellesskapet. Dersom parkering ved enkelte trange passasjer gjør

det vanskelig for bussene å komme fram på kveldstid og halgene, bør parkeringsmessige fokusere på disse stundene og ikke prøve samme praksis i områder der det overhodet ikke er busstrafikk», skriver Aspy bydelstvalg til parkeringsmessige og sender kopi av brev til ordningene og Nærbusst Møte AS.

Beagere på styreleder. Bydelstvalget reagerer også på at styreleder Lovde Solholm på et valgmøte opplyste at ordningene med kvelds- og halgevakt var kommet stand etter ønske fra bydelstvalg. Aspy bydelstvalg vil for sin del prioritere it det aldri er kommet noen høringsutlase fra dem. De kjemper ikke til hva andre bydelstvalg har tatt initiativ til, men finner det un-

derlig at styreleder ikke er bedre orientert.

Bør se nærmere på. Bydelstvalget peker også på at det er fordel parkeringsmessige bør se nærmere på. Det gjelder blant annet Kirkegata, der det i deler av gata nå bare er halv gaterbredden, med de problem det medfører.

Vanskelig å passere. Utvært peker også på at det er i Aspegata, mellom Kirkegata og Øvre Strandgata, ofte er så tett med parkerte biler på begge sider av gata at det er vanskelig å passere mellom bilene, og brodere kjørere som utrykkningskjøretøy, vil ha vanskelig for å komme fram.

MARTIN LILJEMAN
kjetil.lilj@smpp.no

Personvernombud skal sensurere netttinnhold

Personvernombud skal sensurere netttinnhold - digi.no : Juss & samfunn - Windows Internet Explorer

digi.no

Personvernombud skal sensurere netttinnhold - digi.no...

Personvernombud skal sensurere netttinnhold

Av Ann Kristin Bentzen Ernes, fredag 2. mai 2008 kl 10:50

Kommuner har fått kjefte for å lekke sensitive personopplysninger på nett. Et eget ombud kan bli løsningen.

Informasjonssikkerheten i norske kommuner er ikke god nok. Blant annet har det vært mulig å finne sensitive personopplysninger om ansatte i kommunene via søk på Internett.

Kommuner har ropet teushetsbelagte opplysninger plennom postjournalene og fødselsnummer har vært tilgjengelig i prospekter.

Nylig oppdaget en sykepleier i Østfold til sin forskrøkkelse at kommunen hun hadde jobbet for hadde lagt opplysningssaken hennes ut på kommunens nettsider - usladdet. Blant annet stod det at kvinnen hadde gått til psykolog.

Forholdet ble oppdaget da kvinnens mann og datter moret seg med å

Sett digi.no som startside

Dett ikke av lasset!
Med digi.no som din personlige startside får du ferske nyheter fra IKT-bransjen hver gang du åpner nettleseren din!

KLIKK HER

DATAMETRIX
Empowering Communication

Kan du svare?
Hår er pinnen i år?
guru
Spør & Svar
Opplegg

digi RADIO
Lytt her

Personvernombud skal sensurere nettkinnhold - digl.no : Juss & samfunn - Windows Internet Explorer

digl.no

Personvernombud skal sensurere nettkinnhold - digl.no...

Personvernombudet skal sensurere nettkinnholdet. Det betyr at informasjonen som er offentlig tilgjengelig på nettet, skal bli kontrollert for å sikre at den ikke inneholder opplysninger som kan skade enkeltes personvern.

Forholdet ble oppdaget da kvinnens mann og datter moret seg med å surfe på nettet, og googlet familiemedlemmene. Plutselig satt de og leste høyt fra kommunens atferdsutvalg.

Svært sensitive opplysninger, som at kvinnen hadde gått til psykolog, og som hun ikke engang hadde nevnt for sine barn, var altså fritt fram lesing på nettet.

Nå har flere av landets kommuner og fylkeskommuner tatt konsekvensene av at de forveier sensitive personvernopplysninger, skriver Datatilsynets personvernråport 2008.

Et eget personvernombud kan bli redningen. Ifølge personvernråporten skal flere kommuner og fylkeskommuner allerede utnevnt en person som skal ha denne rollen.

En del av jobben blir å passe på at personopplysningene behandles korrekt, og å sørge for at kommunen ikke gjør publiseringsslipp på nett.

DISKUTER SAKEN [Skriv nytt innlegg]

Ola (gjest): Om å kontrollere seg selv uten sanksjonsveie (Ola (gjest)) 11 måneder siden **undefined svar**

[Klikk her for å legge inn kommentar](#)

DEL DENNE SAKEN [DEL]

Kudos Facebook Netby StumbleUpon Tips en venn

LEDIGE STILLINGER

Søk ledige stillinger

Flere søkevalg Se alle stillinger

Lyst til å diskutere noe annet?

Still spørsmål, gi og få svar, diskutér spennende tema og bli kjent med andre debattanter i [digl.no's forum](#)

Personlig teknologi

-Microsoft lyver om netbooks

Linux er ikke noe dårligere enn Windows XP, sier Ubuntu-gjef

[Les mer \[28\]](#)

Opplæringskurs for nye personvernombud 26.03.09

Opplæringskurs for nye personvernombud - Datatilsynet - personvern og informasjonssikkerhet - Windows Internet Explorer

http://www.datatilsynet.no/templates/Page___2570.aspx#

Om Datatilsynet | Nyhetsbrev | Presse | Pekere | Kontakt

Du er her: Forsiden >> Personvernombud >> Nyhetsarkiv >> Opplæringskurs for nye personvernombud

TILBAKE TIL FORSIDEN

PERSONVERNOMBUD

- >Om ordningen
- >Søknadsskjema
- >Meldeskjemaer
- >Liste over ombudene
- >Virksomheter med ombud
- >Seminarer for ombudene
- >Logo - personvernombud
- >Kontaktinformasjon
- >Nyhetsarkiv

NYHETSBREV FRA DATATILSYNET
Les mer og bestill>>

Opplæringskurs for nye personvernombud

(27.01.2009) Eva Marie Felde

26.mars arrangerer Datatilsynet heildagsseminar for nye personvernombud. Seminaret gjev omboda kunnskap om grunnleggande personverntema og tips om korleis ein kjem i gang med arbeidet som personvernombud.

Datatilsynet ynskjer at alle nyoppnemnde personvernombud deltek på dette seminaret.

Seminaret tek føre seg sentrale omgrep i personopplysingslova, med spesiell fokus på kva som gjev grunnlag for å behandle personopplysningar. Vidare vil deltakarane få ei innføring i personopplysingslova sine krav til internkontroll. Det vert også fokusert på kva rolla som personvernombud omfattar, og kva krav Datatilsynet stiller til ombudet. Personvernomboda får nyttige tips til korleis dei skal kome i gang med arbeidet og det er også høve til å dele erfaringar med andre nye ombod.

Sjå foreløpig program (pdf i nytt vindauge).

Praktiske opplysingar
Seminaret vert arrangert torsdag 26.mars 2009 frå klokka 09:30-16:00 på Comfort Hotel Bersparken, Tollbuata 2-4, i Oslo.

Nettstedskart >>

Internett 100 %